

ΕΚΘΕΣΗ 2020
ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ ΤΥΝΙΔΑΣ

ΕΠΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΥΝΗΣΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ - ΤΥΝΗΣΙΑΣ

Συντάκτης
Γεώργιος Σακουφάκης, Γραμματέας ΟΕΥ Α΄
Τύνιδα, Ιούνιος 2021

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ - ΤΥΝΗΣΙΑ - ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....	4
1. Στοιχεία Γεωγραφίας και Πληθυσμού.....	4
2. Πολιτικό Σύστημα (Πολίτευμα – Πολιτικά Κόμματα).....	4
3. Εξωτερικές Σχέσεις	5
3.1 Τυνησία - Ευρωπαϊκή Ένωση.....	5
3.2 Θέση της χώρας στο Παγκόσμιο Οικονομικό Περιβάλλον	6
3.3 Συμμετοχή Τυνησίας σε Διεθνείς Οργανισμούς - Διεθνείς Συμφωνίες.....	7
3.4 Διμερείς Συμφωνίες.....	9
4. Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.....	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΥΝΗΣΙΑΣ.....	13
1. Γενικά Στοιχεία, Εξέλιξη της Τυνησιακής Οικονομίας κατά το 2020, Προοπτικές	13
Βασικοί τομείς της τυνησιακής οικονομίας.....	14
2. Βασικά Οικονομικά Μεγέθη.....	14
3. Εξέλιξη και Ανάλυση Βασικών Οικονομικών Τομέων.....	14
3.1 Γεωργία/Αγροτική Παραγωγή.....	14
3.2 Βιομηχανία	16
3.3 Τουρισμός - Υπηρεσίες.....	18
3.4 Πληθωρισμός.....	18
3.5 Ενέργεια.....	19
3.6 Αγορά Εργασίας	20
3.7 Εξωτερικό Εμπόριο της Τυνησίας κατά το 2020.....	21
4. Οικονομικό-Επιχειρηματικό Περιβάλλον.....	25
5. Προβλήματα που συναντούν οι ξένες επιχειρήσεις	27
6. Ξένες Επενδύσεις στην Τυνησία.....	28
7. Δημόσιοι Διαγωνισμοί	30
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ.....	33
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΟΣ- ΤΥΝΗΣΙΑΣ	34
1. Διμερές Εμπόριο Ελλάδας – Τυνησίας 2020.....	34
2. Προτάσεις για αύξηση εξαγωγών	39
3. Επενδύσεις.....	39

4. Δράσεις Οικονομικής Διπλωματίας40

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ . 42

Κατάσταση Τυνησιακής Οικονομίας και Ανάγκη Συνεργασίας με το ΔΝΤ.....42

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ..... 44

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΕΣ 45

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ - ΤΥΝΗΣΙΑ - ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. Στοιχεία Γεωγραφίας και Πληθυσμού

Έκταση	163.610 km ²
Κλίμα	Μεσογειακό. 11,4 °C το χειμώνα και 29,3 °C το καλοκαίρι
Ωρα	GMT + 1 - η Τυνησία, σε σχέση με την Ελλάδα, βρίσκεται μια ώρα πίσω τους χειμερινούς μήνες και δυο ώρες πίσω τους καλοκαιρινούς
Πρωτεύουσα	Τύνιδα (2,5 εκ. κάτοικοι)
Κύριες πόλεις	Sfax, Sousse, Bizerte, Kairouan, Gabès
Πληθυσμός	11,722 εκ.
Αστικός πληθυσμός	66,4 %
Ενεργός πληθυσμός	36,5 %
Ποσοστό αναλφαβητισμού	17,2 %
Προσδόκιμο ζωής	75 έτη

Πηγές: Φορέας Προώθησης Επενδύσεων Τυνησίας / Στατιστική Υπηρεσία Τυνησίας (Foreign Investment Promotion Agency – FIPA).

Με έκταση 163.610 τετρ. χλμ. Η Τυνησία είναι η μικρότερη σε έκταση χώρα στην περιοχή της Βόρειας Αφρικής και μοιράζεται χερσαία σύνορα με τη Λιβύη και την Αλγερία. Η χώρα περιβάλλεται από την Μεσόγειο και η ακτογραμμή της εκτείνεται σε μήκος 1.148 km. Η χώρα επίσημα διαιρείται σε 24 διοικητικά διαμερίσματα (wilayat): Beja, Ben Arous, Bizerte, Gabes, Gafsa, Jendouba, Kairouan, Kasserine, Kebili, Kef, L'Ariana, Mahdia, Manouba, Medenine, Monastir, Nabeul, Sfax, Sidi Bouzid, Siliana, Sousse, Tataouine, Tozeur, Tunis, Zaghouan. Το κλίμα στο Βορρά είναι ήπιο με βροχερούς χειμώνες και ζεστά και ξηρά καλοκαίρια ενώ στο Νότο είναι ερημικό.

Το γεωφυσικό ανάγλυφο αποτελείται από βουνά στο Βορρά, στο μέσο της χώρας από πεδινές εκτάσεις και στο νότο ημιάνυδρες εκτάσεις που καταλήγουν στη Σαχάρα. Το καλλιεργήσιμο έδαφος φθάνει στο 18.3% του συνόλου.

Η συντριπτική πλειοψηφία του πληθυσμού ζει στο βόρειο μισό της χώρας και ο νότος είναι εξαιρετικά αραιοκατοικημένος.

Εθνική Επέτειος: 20 Μαρτίου (1956), Ημέρα Ανεξαρτησίας και τα τελευταία χρόνια έχει καθιερωθεί ως εθνική αργία και η ημέρα επανάστασης και νεολαίας , 14 Ιανουαρίου (2011)

2. Πολιτικό Σύστημα (Πολίτευμα – Πολιτικά Κόμματα)

Το πολίτευμα της χώρας είναι κοινοβουλευτική δημοκρατία. Πρόεδρος της χώρας είναι ο κ. Kais Saied νομικός και καθηγητής συνταγματικού δικαίου ο οποίος έλαβε στο β΄ γύρο των Προεδρικών Εκλογών της 13.10.2019 το 72,71% των ψήφων (2,8 εκ ψήφοι) έναντι 27,29% (1,04 εκ. ψήφοι) του αντιπάλου του κ. Nabil Karoui. Ο κ. Kais Saied κατήλθε ως ανεξάρτητος δεν έχει δικό του κόμμα στη Βουλή. Ιστοσελίδα Προεδρίας <https://www.carthage.tn/>

Η παρούσα Κυβέρνηση προέκυψε από τις γενικές εκλογές της 6.10.2019, έπειτα από πολύμηνες διαπραγματεύσεις μεταξύ των κομμάτων του κατακερματισμένου Κοινοβουλίου. Πρωθυπουργός της χώρας από το Σεπτέμβριο του 2020 ο κ. Hichem Mechichi. Η σύνθεση της Κυβέρνησης εδώ: <http://fr.tunisie.gov.tn/3-membres-de-gouvernement.htm> και η ιστοσελίδα της του Προέδρου της Κυβέρνησης <http://www.pm.gov.tn>.

Βασικό ρόλο στην διαμόρφωση της πολιτικοοικονομικής ζωής της χώρας έχουν και η εργοδοτική Ένωση Tunisian Confederation of Industry, Trade and Handicrafts (Union tunisienne de l'industrie, du commerce et de l'artisanat – UTICA). <http://www.utica.org.tn/Fr/#?> και η Κεντρική Ένωση Εργαζομένων Tunisian General Labour Union (Union Générale Tunisienne du Travail, UGTT) <http://www.ugtt.org.tn/>.

Το νομικό σύστημα της Τυνησίας είναι κοσμικό βασίζεται στο ναπολεόντειο κώδικα και προσομοιάζει στα πρότυπα της Ε.Ε.

3. Εξωτερικές Σχέσεις

3.1 Τυνησία - Ευρωπαϊκή Ένωση

Στις 17/7/1995 η Τυνησία υπέγραψε τη Συμφωνία Σύνδεσης (Association Agreement) με την Ε.Ε. βάσει της οποίας δημιουργήθηκε ζώνη ελεύθερου εμπορίου (free trade zone) για τα βιομηχανικά προϊόντα τον Ιανουάριο του 2008 (κατάργηση δασμών για τα εισαγόμενα από την Ε.Ε. βιομηχανικά προϊόντα). Τα τρόφιμα και τα γεωργικά προϊόντα, εκτός ολίγων περιπτώσεων, έχουν εξαιρεθεί από την διαδικασία αυτή – οι εισαγωγές τους στην Τυνησία επιβαρύνονται με υψηλούς δασμούς έως 36%.

Η σύναψη της Συμφωνίας ALECA (Accord de Libre-Echange Approfondi et Complet - Σφαιρική και σε βάθος συμφωνία ελευθέρων συναλλαγών) μεταξύ Ε.Ε.-Τυνησίας αποτελεί έναν από τους στόχους της προνομιακής εταιρικής σχέσης (Partenariat Privilegié) την οποία συμφώνησαν Ε.Ε. – Τυνησία στις 19/11/2012. Από το φθινόπωρο του 2019 και λόγω των βουλευτικών και προεδρικών εκλογών την Τυνησία δεν υπήρξε κάποια συνέχεια επί των διαπραγματεύσεων. Υπάρχουν επίσης μεγάλες αντιδράσεις από την κοινωνία των πολιτών και ιδίως των αγροτικών ενώσεων που θεωρούν ότι η Συμφωνία θα επιφέρει μεγάλο πλήγμα στην εγχώρια παραγωγή λόγω μειωμένης ανταγωνιστικότητας της τυνησιακής πλευράς. Αξίζει να σημειωθεί ότι φιλοδοξία της Τυνησίας είναι να αποκτήσει μέσω της ALECA καθεστώς παρόμοιο με της Νορβηγίας¹.

Στις αρχές Μαΐου 2020, αποφασίστηκε η χρηματοδοτική ενίσχυση της Τυνησίας με 600 εκ. ευρώ υπό μορφή δανείων με εξαιρετικά ευνοϊκούς όρους. Τούτο έλαβε χώρα στο πλαίσιο χορήγησης μακροοικονομικής συνδρομής ύψους 3 δις ευρώ προς τους εταίρους της διαδικασίας διεύρυνσης και τις γειτονικές χώρες, ώστε να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τις οικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας COVID. Τα κονδύλια θα είναι διαθέσιμα για δώδεκα μήνες και θα εκταμιευθούν σε δύο δόσεις. Τα δάνεια θα έχουν μέγιστη μέση διάρκεια 15 ετών.

Το εν λόγω πρόγραμμα υπεγράφη μεταξύ Τυνησίας και ΕΕ τον Νοέμβριο του 2020 και επικυρώθηκε από το τυνησιακό κοινοβούλιο τον Απρίλιο του 2021. Τον Ιούνιο του 2021 εκταμιεύθηκε η α΄ δόση ύψους 300 εκ. ευρώ. Δεδομένου του χαρακτήρα έκτακτης ανάγκης αυτής της υποστήριξης, η πρώτη εκταμίευση αποδεσμεύεται από την εκπλήρωση κάποιων όρων πολιτικής του προγράμματος. Αντιθέτως, η εκταμίευση της δεύτερης δόσης των 300 εκ. ευρώ, θα συνδεθεί με την εφαρμογή μέτρων στους τομείς της διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών,

¹ <https://www.tap.info.tn/en/Portal-Economy/10146853-through-dcfta>

της βελτίωσης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και της ανασυγκρότησης των δημοσίων επιχειρήσεων.

3.2 Θέση της χώρας στο Παγκόσμιο Οικονομικό Περιβάλλον

Η Τυνησία από πλευράς ΑΕΠ κατατάσσεται 95^η παγκοσμίως μεταξύ 216 οικονομιών σύμφωνα με τα στοιχεία της Παγκόσμιας Τράπεζας. <https://datacatalog.worldbank.org/dataset/gdp-ranking>, <https://databank.worldbank.org/data/download/GDP.pdf>

Η τελευταία έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας Doing Business το 2019 (λόγω Covid 19 δεν υπήρξε νεότερη) κατατάσσει την Τυνησία στην 78^η θέση (σε 190 οικονομίες) από την 80^η θέση την αμέσως προηγούμενη χρονιά και 8η μεταξύ 20 χωρών στη ζώνη Μέσης Ανατολής και Βορείου Αφρικής. Στη δημιουργία νέας επιχείρησης, η Τυνησία κατατάσσεται 19^η, στην απόκτηση οικοδομικής άδειας 32^η και την προστασία των επενδυτών 61^η. <https://www.doingbusiness.org/en/rankings>.

Η Τυνησία κατατάσσεται στην 87η θέση μεταξύ 140 χωρών στην ετήσια αναφορά Global Competitiveness Index 2019 του World Economic Forum http://www3.weforum.org/docs/WEF_TheGlobalCompetitivenessReport2019.pdf, θέση που σηματοδοτεί κατείχε και στην προηγούμενη κατάταξη.

Από πλευράς διαφάνειας, η Τυνησία κατατάσσεται στην 69η θέση μεταξύ 180 χωρών σύμφωνα με την κατάταξη του Οργανισμού Transparency International [2020 - CPI - Transparency.org](https://www.transparency.org)

Τέλος, από πλευράς καινοτομίας κατατάσσεται στην 65η θέση μεταξύ 131 χωρών με βάση το δείκτη Global Innovation Index έχοντας βελτιωθεί κατά 5 θέσεις σε σχέση με το προηγούμενο έτος, [Indicator Rankings & Analysis | Global Innovation Index](https://www.gii.org/en/indicator-rankings-analysis-global-innovation-index).

Σύμφωνα με την μελέτη Global Entrepreneurship Index 2019 που δημοσίευσε ο οικονομικός ερευνητικός οργανισμός Global Entrepreneurship and Development Institute – GEDI (<https://thegedi.org/>), η Τυνησία κατατάσσεται στην 53^η θέση μεταξύ 137 χωρών που περιλαμβάνονται σε αυτή. Ο δείκτης Global Entrepreneurship Index λαμβάνει υπόψη μια σειρά παραγόντων και καταμετρά την ποιότητα της επιχειρηματικότητας και το διαμορφωμένο υποστηρικτικό επιχειρησιακό οικοσύστημα. https://thegedi.org/wp-content/uploads/2020/01/GEI_2019_Final-1.pdf Παράλληλα, καταλαμβάνει την 80η θέση μεταξύ 116 χωρών στην κατάταξη με βάση το δείκτη The Digital Entrepreneurship Index https://thegedi.org/wp-content/uploads/2020/04/Digital_Entrepreneurship_Index_report_v0.pdf

Η Τυνησία κατατάσσεται στην 95η θέση ανάμεσα σε 189 χώρες σύμφωνα με τον Δείκτη Ανθρώπινης Ανάπτυξης (Human Development Index - HDI) για το 2020. <http://hdr.undp.org/en/content/latest-human-development-index-ranking>

Ο Δείκτης Ανθρώπινης Ανάπτυξης (HDI) είναι ένας στατιστικός δείκτης που προκύπτει από τον συνυπολογισμό του δείκτη προσδόκιμου ζωής, των προβλεπομένων ετών εκπαίδευσης, του κατά κεφαλήν εθνικού εισοδήματος και ο οποίος χρησιμοποιείται για να κατατάξει τις χώρες σε τέσσερα επίπεδα ανθρώπινης ανάπτυξης. Μια χώρα σημειώνει υψηλότερο δείκτη HDI όταν η διάρκεια ζωής, το επίπεδο εκπαίδευσης, και το κατά κεφαλήν ΑΕΠ είναι υψηλότερα.

3.3 Συμμετοχή Τυνησίας σε Διεθνείς Οργανισμούς - Διεθνείς Συμφωνίες

Η Τυνησία θεωρείται μια διαφοροποιημένη και σε μεγάλο βαθμό ανοιχτή οικονομία. Η Τυνησία είναι, μεταξύ άλλων, μέλος του Ο.Η.Ε., της Ένωσης Αραβικών Κρατών, του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (WTO). Στην Τυνησία υπάρχουν γραφεία αντιπροσωπειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του ΟΗΕ, της Αφρικανικής Τράπεζας Ανάπτυξης, της Παγκόσμιας Τράπεζας, της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας για την Ανοικοδόμηση και την Ανάπτυξη (European Bank for Reconstruction and Development - EBRD).

Διμερείς Συμφωνίες οικονομικού περιεχομένου: **Η Τυνησία αποτελεί μέλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου από το 1995.** Έχει συνάψει συμφωνίες εμπορίου με περίπου 60 χώρες, κάποιες εκ των οποίων περιέχουν προτιμησιακές διευθετήσεις (preferential trade arrangements). Αναφέρουμε τις συμφωνίες με τη Λιβύη, την Αλγερία και την Τουρκία καθώς και τη **Συμφωνία Agadir** (2004), η οποία αποσκοπεί στη δημιουργία ζώνης ελευθέρων συναλλαγών με την Αίγυπτο, την Ιορδανία και το Μαρόκο. Επίσης, έχει υποστηρίξει την **Ένωση του Αραβικού Μαγκρέμπ (UMA – Union du Maghreb Arab)** μαζί με την Αλγερία, το Μαρόκο, τη Μαυριτανία και τη Λιβύη η οποία προβλέπει ελεύθερο εμπόριο μεταξύ των μελών της με ορισμένες εξαιρέσεις.

Γενικότερος στόχος της κυβέρνησης και ιδιαίτερα της οικονομικής διπλωματίας της είναι η περαιτέρω ενδυνάμωση των σχέσεων με τις αφρικανικές χώρες. Από τον Ιούλιο του 2018 είναι μέλος στην οικονομική αφρικανική ένωση **“Common Market for Eastern and Southern Africa- COMESA”** στην οποία συμμετέχουν Αφρικανικά κράτη.

Επίσης, βρίσκεται στη διαδικασία πλήρους προσχώρησης στην **Αφρικανική Ηπειρωτική Ζώνη Ελευθέρων Συναλλαγών (African Continental Free trade Area - AfCFTA)**. Σημειώνουμε ότι η Αφρικανική Ηπειρωτική Ζώνη Ελευθέρων Συναλλαγών εγκρίθηκε το 2012 από την 18η Τακτική Σύνοδο της Συνέλευσης Αρχηγών Κρατών και Κυβερνήσεων της Αφρικανικής Ένωσης, τέθηκε σε ισχύ από τις 30 Μαΐου 2019, ενώ η κυβέρνηση της Τυνησίας υπέγραψε τη σύμβαση για την προσχώρηση στην περιοχή στις 21 Μαρτίου 2018 στην πόλη Κιγκάλι της Ρουάντα.

Η AfCFTA θα συγκεντρώσει πενήντα πέντε κράτη μέλη της Αφρικανικής Ένωσης (επί του παρόντος 54 καθώς δε συμμετέχει η Ερυθραία) με συνολικό πληθυσμό άνω του 1,2 δις και συνδυασμένο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν άνω των 2,5 τρις δολαρίων ΗΠΑ και αναμένεται να αυξήσει το επίπεδο του εμπορίου μεταξύ των αφρικανικών χωρών από 16% σε 33%. Όσον αφορά τον αριθμό των συμμετεχόντων χωρών, η AfCFTA θα είναι η μεγαλύτερη ζώνη ελευθέρων συναλλαγών στον κόσμο από τη σύσταση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου.

Τα άμεσα οφέλη για την Τυνησία είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων της στις αφρικανικές αγορές, δεδομένου του υψηλού επιπέδου των τελωνειακών δασμών που επιβάλλονται στα εισαγόμενα εμπορεύματα, στις περισσότερες αφρικανικές χώρες. Επίσης, η κατάργηση των μη τελωνειακών εμποδίων που δυσχεραίνουν την κυκλοφορία των εμπορευμάτων και ως εκ τούτου η αύξηση των τυνησιακών εξαγωγών και η πρόσβαση σε, ως τούδε, πολύ δύσκολες αγορές.

Η Τυνησία συμμετέχει στο **Multilateral Investment Guarantee Agency (MIGA)**, <https://www.miga.org/> μέλος της Παγκόσμιας Τράπεζας που προσφέρει στον ιδιωτικό τομέα ασφαλιστικές εγγυήσεις για πολιτικούς κινδύνους.

Οι εμπορικές Συμφωνίες στις οποίες συμμετέχει η Τυνησία παρατίθενται στον κάτωθι πίνακα του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου – ΠΟΕ.

Εμπορικές Συμφωνίες Τυνησίας 2015

Agreement	Date of entry into force	Coverage of the Agreement	Notification to the WTO	
			Year	Legal provision
Tunisia - Turkey	01.07.05	Goods	2005	GATT Article XXIV
Tunisia - European Free Trade Association (EFTA)	01.06.05	Goods	2005	GATT Article XXIV
Tunisia - European Union	01.03.98	Goods	1999	GATT Article XXIV
Agreement establishing the Greater Arab Free Trade Area (GAFTA)	01.01.98	Goods	2006	GATT Article XXIV
Global System of Trade Preferences among Developing Countries (GSTP)	19.04.89	Goods	1989	Enabling clause
Protocol relating to Trade Negotiations among Developing Countries (PTN)	11.02.73	Goods	1971	Enabling clause
Tunisia - Iran	26.05.08	Goods	Not notified	
Agadir Agreement (Egypt, Jordan, Morocco, Tunisia)	06.07.06	Goods	Not notified	
Tunisia - Syria	10.03.05	Goods	Not notified	
Tunisia - Libya	19.02.02	Goods	Not notified	
Tunisia - Iraq	31.12.99	Goods	Not notified	
Tunisia - Morocco	16.03.99	Goods	Not notified	
Tunisia - Jordan	1999	Goods	Not notified	
Tunisia - Egypt	1998	Goods	Not notified	
Tunisia - Algeria	2008	Goods	Not notified	
Tunisia - Mauritania	..	Goods	Not notified	
Community of Sahel-Saharan States (CEN-SAD)	..	Goods	Not notified	
Arab Maghreb Union (AMU)	..	Goods	Not notified	

Πηγή: https://www.wto.org/english/tratop_e/tpr_e/s341_e.pdf

3.4 Διμερείς Συμφωνίες

Μεταξύ Ελλάδας και Τυνησίας έχουν υπογραφεί:

Πρακτικό συνεργασίας στον τομέα της σπογγαλιείας	Αθήνα, 17.01.1966, Υπ. Απόφ. 31.10.1968, ΦΕΚ 76/30.04.1969, Έναρξη ισχύος 17.1.1966
Εμπορική συμφωνία μετά πινάκων και ανταλλαγή επιστολών	Τύνιδα, 02.03.1960, ΦΕΚ 79/18.05.1962 Ρήτρα ΜΕΚ για την ναυτιλία. Ετήσια ανανέωση
Συμφωνία οικονομικής, τεχνικής και επιστημονικής συνεργασίας	Αθήνα, 26.05.1962, Ν.Δ. 4412/4.11.1964, ΦΕΚ 213/11.11.1964. Έναρξη ισχύος 26.05.1962
Σύμβαση ναυτιλίας	Τύνιδα, 09.07.1966, Α.Ν. 133/1967, ΦΕΚ 176/01.01.1967, Ισχύς από της υπογραφής
Γενική συμφωνία οικονομικής, μορφωτικής και τεχνικής συνεργασίας	Τύνιδα, 27.04.1976, Ν. 639/1977, ΦΕΚ 197/15.07.1977, Έναρξη ισχύος 05.10.1977
Πρόσθετο Πρωτόκολλο σε εμπορική συμφωνία 2.3.1960 και Πρωτόκολλο τουριστικής συνεργασίας	Αθήνα, 17.10.1966, Υπ. Απ. 31.10.1968, ΦΕΚ 76/30.4.1969, Έναρξη ισχύος 17.01.1966
Συμφωνία μορφωτικής συνεργασίας	Αθήνα, 08.07.1987, Ν. 1925/1991, ΦΕΚ 16/Α/15.02.199, Έναρξη ισχύος 01.07.1991, Ανακ. ΦΕΚ 89/Α/21.06.1991
Πρωτόκολλο σχετικά με την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας, ναρκωτικών και πλαστών διαβατηρίων μετά σχετικού Πρακτικού	Τύνιδα, 19.05.1990, Υπ. Απόφ. 23.06.1992 ΦΕΚ 107/Α/01.01.1992
Τουριστική συμφωνία	Τύνιδα, 19.02.1992, Ν. 2095/1992, ΦΕΚ 188/Α/02.10.1992, Έναρξη ισχύος 11.01.1993
Συμφωνία αεροπορικών μεταφορών	Τύνιδα, 31.10.1992, Ν. 2200/1994, ΦΕΚ 48/Α/28.03.1994, Έναρξη ισχύος 23.12.1994
Σύμβαση αποφυγής διπλής φορολογίας σε σχέση προς τους φόρους επί του εισοδήματος και επί της ωφέλειας από κεφάλαιο	Τύνιδα, 31.10.1992, Ν. 3742/2009, ΦΕΚ 23/Α/13.02.2009. Έναρξη ισχύος 29.09.10
Συμφωνία αμοιβαίας προώθησης και προστασίας επενδύσεων	Τύνιδα, 31.10.1992, Ν. 2183/1994, ΦΕΚ 12/Α/8.2.1994, Έναρξη ισχύος 21.04.1995, Ανακ. ΦΕΚ 75/Α/1995
Σύμβαση δικαστικής αρωγής σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις και σε αποφάσεις διαιτησίας	Τύνιδα, 12.04.1993, Ν. 2228/1994, ΦΕΚ 130/Α/11.08.1994, Έναρξη ισχύος 21.1.1995 Ανακ. ΦΕΚ 6/Α/25.01.1995
Συμφωνία αθλητικής συνεργασίας μετά Πρωτοκόλλου	Αθήνα, 16.02.1994, Δεν χρήζει κύρωσης και ισχύει από της υπογραφής της
Σύμβαση περί εκδόσεως και δικαστικής αρωγής σε ποινικές υποθέσεις	Αθήνα, 06.07.1994, Ν. 2312/1995, ΦΕΚ 120/Α/19.06.1995, Έναρξη ισχύος 03.12.1995
Συμφωνία εταιρικής σχέσης και συνεργασίας ΕΟΚ και μελών της μετά Τυνησίας	Βρυξέλλες, 17.07.1995, Υπ. Απόφ. 4.6.1996, ΦΕΚ 119/Α/17.06.1996
Προξενική σύμβαση	Αθήνα, 17.07.1996 Ν. 2553/1997, ΦΕΚ 267/Α/24.12.1997 Έναρξη ισχύος 01.02.1999
Συμφωνία στρατιωτικής συνεργασίας	Τύνιδα, 03.09.1998, Ν. 2816/2000, ΦΕΚ 71/Α/10.3.2000, ΦΕΚ 115/Α/28.6.2004, Έναρξη ισχύος 28.4.2004
Συμφωνία αμοιβαίας προστασίας διαβαθμισμένων πληροφοριών	Τύνιδα, 2.3.2001, Δεν χρήζει κύρωσης και ισχύει από της υπογραφής της
Πρωτόκολλο 7 ^{ης} διευρυμένης Μικτής Διπλωματικής Επιτροπής	Αθήνα, 5-6.4.2001, Υπ. Απόφ. 18.9.2002, ΦΕΚ 229/Α/2.10.2002
Πρωτόκολλο συνεργασίας δύο ΥΠΕΞ	Αθήνα, 20.4.2001, Υπ. Ανακ. 18.6.2001, ΦΕΚ 189/17.8.2001, Ισχύει από της υπογραφής
Συμφωνία Υπ. Άμυνας για συμμετοχή στο	Αθήνα, 02.09.2002, Ν. 3163/2003, ΦΕΚ 175/Α/02.07.2003,

πολυεθνικό κέντρο εκπαίδευσης , επιχειρήσεων υποστήριξης της ειρήνης	ΦΕΚ 115/Α/28.6.2004, Έναρξη ισχύος 28.04.2004
Συμφωνία για συνεργασία στους τομείς της επιστήμης και τεχνολογίας	Αθήνα, 16.12.2002, Ν. 3211/2003, ΦΕΚ 306/Α/24.12.2003, Έναρξη ισχύος 21.1.2004 Ανακ. ΦΕΚ 33/Α/9.2.2004
Πρωτόκολλο διοικητικής συνεργασίας σε θέματα δικαιοσύνης μεταξύ των δύο αρμόδιων Υπουργείων	Τύνιδα, 7.10.2003, Ν. 3278/2004, ΦΕΚ 201/Α/25.10.2004, Έναρξη ισχύος από της υπογραφής
Συμφωνία στον τομέα οδικών μεταφορών προσώπων και εμπορευμάτων και διαμετακόμισης	Τύνιδα, 7.10.2003, Ν. 3267/2004, ΦΕΚ 183/Α/30.9.2004
Πρωτόκολλο Επιστημονικής και Τεχνολογικής Συνεργασίας	Αθήνα, 09.05/2006 Υπ. Αποφ. 09.10.2006, ΦΕΚ 223/Α/18.10.2006

(Πηγή: Β3 Δ/ση ΥΠΕΞ)

Επίσης έχουν υπογραφεί:

- Σύμφωνο Αμοιβαίας Επιχειρηματικής Συνεργασίας μεταξύ των Εμπορικών και Βιομηχανικών Επιμελητηρίων Θεσ/νίκης και Sfax (2002).
- Πρωτόκολλο συνεργασίας μεταξύ του ΕΒΕΑ και του Επιμελητηρίου της Τύνιδας.
- Συμφωνία συνεργασίας στον τομέα των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης μεταξύ της ΕΡΤ και της Ραδιοτηλεόρασης της Τυνησίας (RTT) (6.03.1993).
- Πρωτόκολλο συνεργασίας μεταξύ του ΟΠΕ και του αντίστοιχου CEPEX (υπεγράφη στην Τύνιδα στις 07.10.03 στο πλαίσιο της ΜΔΕ).
- Μνημόνιο Συνεργασίας στον τομέα των ΑΠΕ μεταξύ Κέντρου Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΚΑΠΕ) και του Agence National pour la Maitrise de l' Energie (ANME) (Αθήνα, 04.09.2007).
- Σύμβαση Συνεργασίας μεταξύ της Εθνικής Εταιρείας Εκμετάλλευσης και Διανομής Νερού της Τυνησίας (SONEDE) και της ΕΥΔΑΠ. Αθήνα (14.05.2008).
- Μνημόνιο Κατανόησης ΣΕΒ και UTICA το οποίο, μεταξύ άλλων, προβλέπει και τη σύσταση διμερούς επιχειρηματικού Συμβουλίου, Τύνιδα 23/4/2019
- Μνημόνιο Κατανόησης μεταξύ ΕΒΕΑ και του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Τύνιδας CCIT Τύνιδα 23/4/2019.

Ελλάδα και Τυνησία υπέγραψαν στις 27-4-1976 Συμφωνία Οικονομικής, Πολιτιστικής και Τεχνολογικής Συνεργασίας. Βάσει της Συμφωνίας αυτής, συγκαλείται ανά διετία Μικτή Διπλωματική Επιτροπή. Η πλέον πρόσφατη σύγκληση της εν λόγω Μικτής Επιτροπής, έγινε στην Τύνιδα υπό τον ΥΦΥΠΕΞ κ. Δ. Μάρδα 2-3.11.2016. Υπεγράφησαν Μνημόνια Συνεργασίας μεταξύ Enterprise Greece – Οργανισμού Προώθησης Επενδύσεων στην Τυνησία FIPA & Οργανισμού Προώθησης Τυνησιακών Εξαγωγών CEPEX και Συμφωνία στον τομέα της Υγείας.

Κατά την ελληνική επιχειρηματική αποστολή στην Τύνιδα (22-24.4.2019) που διοργανώθηκε από τον ΣΕΒ, το ΕΒΕΑ και τον ΣΕΒΕ υπεγράφη Μνημόνιο Κατανόησης ΣΕΒ και UTICA το οποίο, μεταξύ άλλων, προβλέπει και τη σύσταση διμερούς επιχειρηματικού Συμβουλίου και αντίστοιχα Μνημόνιο Κατανόησης μεταξύ ΕΒΕΑ και του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Τύνιδας CCIT.

Σημαντική για την περαιτέρω ανάπτυξη των διμερών οικονομικών και εμπορικών σχέσεων είναι η υπογραφή της Διμερούς Συμφωνίας για τις Θαλάσσιες Μεταφορές κατά την επίσκεψη ΥΠΕΞ κ. Ν. Δένδια στην Τύνιδα (29.6.2020).

4. Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης

Ο Τύπος στην Τυνησία είναι ως επί το πλείστον αραβόφωνος αλλά υπάρχουν και αρκετές γαλλόφωνες εφημερίδες και περιοδικά. Οι βασικότερες πηγές ενημέρωσης είναι οι εξής:

Βασικό Ειδησεογραφικό Πρακτορείο: Agence Tunis Afrique Presse με έκδοση στα αραβικά, γαλλικά και αγγλικά <https://www.tap.info.tn/en>

Ραδιόφωνο

Εθνικό Ραδιόφωνο Τυνησίας: <http://www.radionationale.tn/>. Διεθνές ραδιόφωνο Τυνησίας με εκπομπές στα γαλλικά και άλλες γλώσσες RCTI <http://www.rcti.tn/> Άλλα δημοφιλή ραδιόφωνα Mosaïque FM, Shems FM, Express FM

Portal για τυνησιακούς ραδιοσταθμούς <http://www.radiotunis.com/>, <http://www.tunisie-radio.com/>

Τηλεόραση

Κρατική Τηλεόραση <http://www.watania1.tn/>

Λοιπά κανάλια, EL HIWAR, NESSMA TV, HANNIBAL TV, ATTASSIA TV. Κόμβος πρόσβασης στα τυνησιακά κανάλια <http://www.tunisvista.com/medias/>

Εφημερίδες, Περιοδικά, Ενημερωτικές ιστοσελίδες

- Assabah, Η εφημερίδα με τη μεγαλύτερη αναγνωσιμότητα στην Τυνησία <http://www.assabah.com.tn/>
- Al Chourouk, καθημερινή εφημερίδα <http://www.alchourouk.com/>
- ESSAHAFa καθημερινή εφημερίδα <http://www.essahafa.tn/>
- Le Presse Η μεγαλύτερης κυκλοφορίας γαλλόφωνη καθημερινή εφημερίδα <http://www.lapresse.tn/>
- Le Temps, Γαλλόφωνη καθημερινή εφημερίδα με αρκετά μεγάλη κυκλοφορία <http://www.letemps.com.tn/>
- Le Quotidien, <http://www.lequotidien.tn/> γαλλόφωνη καθημερινή εφημερίδα
- Leaders, Περιοδικό με υψηλή αναγνωσιμότητα και κύρος (γαλλικά, αραβικά) <http://www.leaders.com.tn/>
- Εβδομαδιαία περιοδική έκδοση <http://www.webdo.tn/>
- L'Economiste Maghrebini Περιοδικό και ηλεκτρονική σελίδα με μεγάλη επισκεψιμότητα εστιάζει σε οικονομικά θέματα (γαλλικά) <http://www.leconomistemaghrebin.com/>
- African Manager ενημερωμένη ηλεκτρονική έκδοση (γαλλικά, αραβικά, αγγλικά) http://africanmanager.com/site_eng/?v=947d7d61cd9a
- Business News, με οικονομική, επιχειρηματική και πολιτική ενημέρωση <http://www.businessnews.com.tn/> (γαλλικά)
- Έβδομαδιαία έντυπη και ηλεκτρονική Έκδοση [http://www.realites.com.tn/\(γαλλικά\)](http://www.realites.com.tn/(γαλλικά))
- <http://nawaat.org/portail/en/> Ανεξάρτητο blog, μια συλλογική πλατφόρμα ενημέρωσης που απηχεί κριτικές απόψεις της τυνησιακής πολιτικής και κοινωνικής ζωής (γαλλικά, αραβικά, αγγλικά).
- Ηλεκτρονική Έκδοση, έμφαση στην οικονομία και χρηματιστήριο <https://www.ilboursa.com/>
- Ηλεκτρονική Έκδοση <http://www.tunisiefocus.com/>
- Οικονομική Επιθεώρηση www.entreprises-magazine.com
- Πολιτική και Οικονομική Επιθεώρηση <https://www.tunisienumerique.com/>

- Ηλεκτρονική Έκδοση <http://kapitalis.com/tunisie/> (γαλλικά)
- Ηλεκτρονική Έκδοση <http://www.tekiano.com/>
- Ηλεκτρονική Έκδοση <http://www.tunivisions.net/>
- Ηλεκτρονική Εφημερίδα σε αραβική και γαλλική. <http://www.lexpertjournal.net/fr/>
- Ηλεκτρονική Εφημερίδα σε αραβική <http://ar.lemaghreb.tn/>

Οι κάτωθι σύνδεσμοι παρέχουν πρόσβαση στις ιστοσελίδες των ΜΜΕ της Τυνησίας.

<http://www.abyznewslinks.com/tunis.htm>, <http://www.onlinenewspapers.com/tunisia.htm>

<http://www.presetunisienne.com/>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΥΝΗΣΙΑΣ

1. Γενικά Στοιχεία, Εξέλιξη της Τυνησιακής Οικονομίας κατά το 2020, Προοπτικές

Η Τυνησία εξακολουθεί να διέρχεται μια δύσκολη οικονομική συγκυρία που επιδεινώνεται από μια παρατεταμένη πολιτική αστάθεια. Σύμφωνα με το ΔΝΤ, η Τυνησία αντιμετωπίζει δύο άμεσες προκλήσεις: τη διαχείριση της πανδημίας και την επάνοδο της οικονομίας σε μια βιώσιμη πορεία. Ζωτικής σημασίας για την επίτευξη διαρκούς και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης είναι ένα ευρείας βάσης και αξιόπιστο σχέδιο μεταρρυθμίσεων που υποστηρίζεται από την κοινωνία της Τυνησίας και τους διεθνείς αναπτυξιακούς εταίρους. Στην κατεύθυνση αυτή, το ΔΝΤ ενθαρρύνει τις τυνησιακές Αρχές να συνεχίσουν να ενισχύουν τα δίκτυα κοινωνικής ασφάλισης και να αυξάνουν τις δημόσιες επενδύσεις.

Μια αισιόδοξη εκτίμηση για τη βελτίωση της κατάστασης, έρχεται από την Παγκόσμια Τράπεζα η οποία σε πρόσφατη έκθεσή της τοποθετεί την Τυνησία στην τρίτη θέση μεταξύ των αφρικανικών κρατών που αναμένεται να αναπτυχθούν ταχύτερα κατά το 2021 με αναμενόμενο ρυθμό ανάπτυξης 5,8%.

Σύμφωνα με ανακοίνωση του Εθνικού Ινστιτούτου Στατιστικής (INS) της Τυνησίας, το ΑΕΠ το 2020 σημείωσε άνευ προηγουμένου συρρίκνωση κατά -8,8%, σε σύγκριση με το έτος 2019.

Αναλυτικότερα, κατά το 4ο τρίμηνο του 2020, το ΑΕΠ μειώθηκε κατά 6,1% σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους και κατά 0,3% σε σύγκριση με το τρίτο τρίμηνο του τρέχοντος έτους. Επίσης, αναθεωρήθηκαν οι ρυθμοί ανάπτυξης για το β΄ και το γ΄ τρίμηνο τ.ε. και διαμορφώθηκαν σε -21,3% και -5,7% αντίστοιχα.

Τα αρνητικά αυτά αποτελέσματα, τα οποία απέχουν πολύ από τις προβλέψεις της κυβέρνησης βάση των οποίων καταρτίστηκε ο τρέχων προϋπολογισμός και γινόταν εκτίμηση για συρρίκνωση κατά 7,3%, εξηγούνται κυρίως από την υποχώρηση της δραστηριότητας στους περισσότερους ζωτικούς τομείς της οικονομίας.

Άλλο βασικό πρόβλημα είναι η πλήρης σχεδόν απουσία δημοσίων επενδύσεων καθώς οι διαθέσιμοι κρατικοί πόροι απορροφώνται σχεδόν εξ ολοκλήρου από τις τρέχουσες δαπάνες (μισθούς, εξυπηρέτηση χρέους), γεγονός που παράλληλα μειώνει και το περιθώριο χρηματοδότησης κοινωνικών υπηρεσιών και δράσεων. Επιπλέον, στις συνθήκες που επιβάλλει η πανδημία, οι μεταρρυθμίσεις που είχαν δρομολογηθεί στην κατεύθυνση του εκσυγχρονισμού της οικονομίας μένουν στάσιμες. Χαρακτηριστική είναι η διατήρηση των επιδοτήσεων στην ενέργεια και σε μια σειρά αγαθών πρώτης ανάγκης, παρά τις συστάσεις του ΔΝΤ για σταδιακή κατάργησή τους.

Σημαντικά υποστηρικτικός είναι ο ρόλος της Ε.Ε. και των λοιπών χρηματοοικονομικών εταίρων (ΔΝΤ Παγκόσμια Τράπεζα, Οργανισμοί Αναπτυξιακής Συνεργασίας KfW, JICA, AFD κ.α.) οι οποίοι διατήρησαν την υποστήριξή τους προς την Τυνησία με τη μορφή δημοσιονομικής ενίσχυσης, χρηματοδότησης δημόσιων επενδύσεων, έργων τεχνικής βοήθειας, δράσεων

κοινωνικής ένταξης προκειμένου να αποφευχθεί η οικονομική επιβράδυνση και να ενισχυθεί η οικονομία. Ωστόσο, παρά τις μεγάλες χρηματοδοτικές ανάγκες της, η Τυνησία αντιμετωπίζει δυσκολίες στην απορρόφηση της βοήθειας που της έχει διατεθεί, κυρίως λόγω των γραφειοκρατικών αγκυλώσεων που συνδέονται κυρίως με τις δημόσιες συμβάσεις. Η κρίσιμη αυτή κατάσταση της τυνησιακής οικονομίας αναμένεται, βραχυπρόθεσμα τουλάχιστον, να διατηρηθεί και απαιτείται εγρήγορση και σωστή διαχείριση.

Βασικοί τομείς της τυνησιακής οικονομίας

Κατανομή της οικονομικής δραστηριότητας ανά τομέα	Γεωργία	Βιομηχανία	Υπηρεσίες
Απασχόληση ανά τομέα (% συνολικής απασχόλησης)	15,0	32,8	52,2
Προστιθέμενη Αξία (% ΑΕΠ)	10,4	22,7	63,6
Ετήσια Αύξηση %	9,5	-0,0	0,6

2. Βασικά Οικονομικά Μεγέθη

Παρατίθεται πίνακας με τα βασικά οικονομικά στοιχεία της τυνησιακής οικονομίας:

Πίνακας 1: Βασικά οικονομικά μεγέθη της τυνησιακής οικονομίας

	2016	2017	2018	2019	2020
Ονομαστικό ΑΕΠ (δισ US\$)	41,81 ²	39,96	39,7	38.732	39,55
ΑΕΠ (δισ US\$ σε PPP)	132,49	137,65	144,24	143,23	120,46
Μεταβολή του ΑΕΠ (%)	1%	1,9%	2,5%	1%	-8,8%,
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ (US\$ σε PPP)³	10.270	10.470	10.890	11.070	10.120 (3.320 ονομαστικό)
Ανεργία (% και κατά μέσο όρο)	14	15,4%	15,5%	14,9%	17,4%
Μέσος ετήσιος πληθωρισμός (%)	3,8	5,3%	7,5%	6,7%	5,7%
Δημόσιο Χρέος ως % του ΑΕΠ	62,3	71	77	72,6%	87,6%
Εξωτερικό χρέος (σε δισεκ. US\$)	28,93	31,05	30,06	27,35	
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (% του ΑΕΠ)	-9,3	-10,3	-11,1	-8,4	-6,8
Εξαγωγές αγαθών (σε δισ €)	11,648	12,573	13,154	14,367	12,096
Εισαγωγές αγαθών (σε δισ €)	17,149	18,284	19,158	19,890	16,096
Έλλειμμα εμπορικού ισοζυγίου (δισ €)	5,5	5,71	6,04	5,52	3,980
Συναλλαγματική Ισοτιμία	0,411	0,355	0,30	0,31	0,30
Διεθνή συναλλαγματικά αποθέματα (δισ US\$)	6,322	5.699	5.59	7,42	9.12

Πηγές: [IMF DataMapper](https://data.imf.org), The World Bank, https://www.bct.gov.tn/bct/siteprod/stat_index.jsp

3. Εξέλιξη και Ανάλυση Βασικών Οικονομικών Τομέων

3.1 Γεωργία/Αγροτική Παραγωγή

Η αγροτική παραγωγή αποτελεί έναν εκ των βασικών πυλώνων της τυνησιακής οικονομίας, συνεισφέροντας κατά 9% έως 10% στο ΑΕΠ της χώρας και κατά 9% στο σύνολο

² <https://data.worldbank.org/country/tunisia>

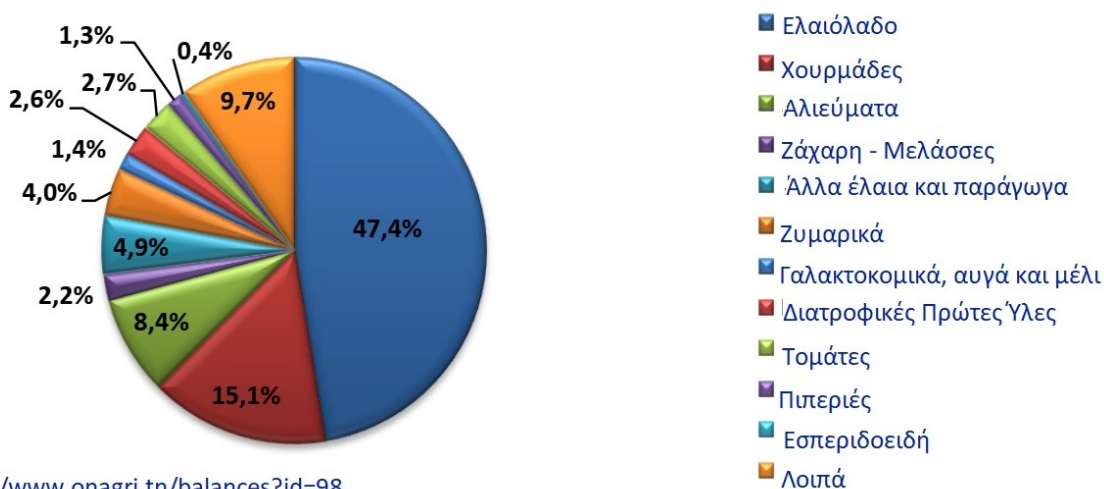
³ https://www.imf.org/external/datamapper/NGDP_RPCH@WEO/TUN?year=2018

των εξαγωγών. Τα κύρια εξαγόμενα αγροτικά προϊόντα είναι το ελαιόλαδο και οι χουρμάδες και ακολουθούν τα εσπεριδοειδή και τα λαχανικά. Ο τομέας της γεωργίας επηρεάστηκε λιγότερο από την πανδημία του Covid 19. Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία του Υπουργείου Γεωργίας, Υδατικών Πόρων και Αλιείας, η προστιθέμενη αξία του κλάδου σημείωσε αύξηση 4,4% το 2020.

Το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου τροφίμων μειώθηκε κατά το 2020 σε σύγκριση με το 2019, και διαμορφώθηκε σε 859,4 εκ. δηνάρια (MD) από 1,426 δις δηνάρια⁴. Σύμφωνα με στοιχεία από το Εθνικό Παρατηρητήριο Γεωργίας (Onagri), το ποσοστό κάλυψης των εισαγωγών με εξαγωγές έφτασε το 84,9% το 2020, σε σύγκριση με το 74,9% το 2019. Η αξία των εξαγωγών τροφίμων αυξήθηκε κατά 14,1%, ενώ η αξία των εισαγωγών μειώθηκε κατά 0,6%. Η μείωση του ελλείμματος είναι κυρίως αποτέλεσμα της αύξησης του ρυθμού εξαγωγών ελαιολάδου από πλευράς αξίας (+65,8%) καθώς οι εξαγωγές άλλων βασικών προϊόντων κινήθηκαν πτωτικά. Συγκεκριμένα, οι εξαγωγές εσπεριδοειδών είχαν πτώση -42,6%, των αλιευμάτων -13,6% και των χουρμάδων -6,1%.

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ 2020

Κατανομή ανά προϊόν

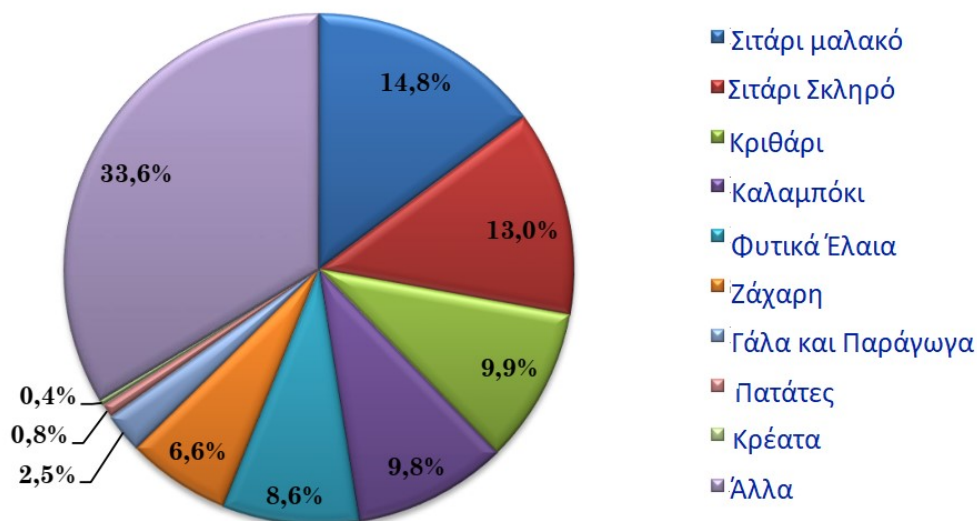

Πηγή: <http://www.onagri.tn/balances?id=98>

⁴ <http://www.onagri.tn/balances?id=98>

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ 2020

Κατανομή ανά Προϊόν

Πηγή: <http://www.onagri.tn/balances?id=98>

Το 62.5% της αξίας εξαγωγής τροφίμων εξασφαλίζεται από τα προϊόντα ελαιολάδου (47.4%) και τους χουρμάδες (15.1%). Όσον αφορά τις εισαγωγές, τα δημητριακά αντιπροσωπεύουν 47,5%, ήτοι το μαλακό σιτάρι το 14,8% το σκληρό σιτάρι το 13%, το κριθάρι το 9,9% και ο αραβόσιτος το 9,8%. Οι μεγάλες εισαγωγές δημητριακών εξηγούνται και από το γεγονός ότι τα προϊόντα σίτου και κυρίως το ψωμί είναι επιδοτούμενα και διαθέσιμα σε πολύ χαμηλές τιμές στους πολίτες, γεγονός που οδηγεί σε μεγάλες καταναλώσεις. Σημειώνεται ότι σταθερά στα υψηλότερα εξαγόμενα προϊόντα από τη χώρα μας στην Τυνησία είναι το σιτάρι και σιμιγάδι (Κωδ. Σ.Ο. 1001) με εξαγωγές ύψους 16.787.235 ευρώ.

3.2 Βιομηχανία

Σύμφωνα με το INS, κατά το 2020 η βιομηχανική παραγωγή σημείωσε μείωση 5,2%, σε σύγκριση με το 2019. Αυτή η μείωση εξηγείται από την πτώση της παραγωγής στον τομέα της μηχανολογίας και της ηλεκτρικής ενέργειας (-12,9%), της κλωστοϋφαντουργίας και ειδών ένδυσης και δέρματος (- 16,8%), τη βιομηχανία κεραμικών και δομικών υλικών (-16,2%), τη βιομηχανία χάρτου και χαρτονιού (-11,6%), τον τομέα των λοιπών μεταποιητικών βιομηχανιών (-16,2%), τον τομέα της βιομηχανίας καουτσούκ και πλαστικών (-10,6%), τον τομέα χημικής βιομηχανίας (-6,3%), τον τομέα της ενέργειας (-2,8%) και τον εξορυκτικό τομέας (-13,0%).

Αντίθετα, η βιομηχανική παραγωγή σημείωσε αύξηση στον τομέα της βιομηχανίας γεωργικών τροφίμων (+ 3,0%) μετά την αύξηση που σημειώθηκε στην παραγωγή ελαιολάδου, όπως και στην παραγωγή του τομέα διύλισης του πετρελαίου σημείωσε αύξηση μετά την

επανάληψη δραστηριότητας εντός της εταιρείας "STIR - La Société Tunisienne des Industries de Raffinage" μετά από σχεδόν πλήρη διακοπή λειτουργίας κατά το 2019⁵.

Ο τομέας της βιομηχανίας απασχολεί το 33% περίπου του πληθυσμού, και σύμφωνα με το Υπουργείο Βιομηχανίας και Εμπορίου, (<http://www.tunisieindustrie.nat.tn/en/tissu.asp>) οι βιομηχανικές επιχειρήσεις που απασχολούν 10 και άνω εργαζομένους ανέρχονται σε 5,127 από τις οποίες οι 2.236 είναι αποκλειστικά εξαγωγικές.

Αναλυτικότερα η διάρθρωσή του έχει ως εξής:

Τομείς	Αποκλειστικά Εξαγωγικές	Λοιπές	Σύνολο	%
Βιομηχανίες Τροφίμων	205	850	1055	20.6%
Δομικά Υλικά, Κεραμικά και Γυαλί	19	371	390	7.6%
Μεταλλουργία και Σχετικές Κατασκευές	179	435	614	12%
Ηλεκτρικός και Ηλεκτρονικός Εξοπλισμός	223	114	337	6.6%
Χημικά Προϊόντα	137	417	554	10.8%
Κλωστοϋφαντουργία και Ρουχισμός	1230	278	1508	29.4%
Ξυλεία και Προϊόντα αυτής	16	160	176	3.4%
Δέρματα και Υποδηματοποιία	155	58	213	4.2%
Λοιπές Βιομηχανίες	72	208	280	5.5%
Σύνολο	2236	2891	5127	100%

Πηγή: Υπουργείο Βιομηχανίας και Εμπορίου, <http://www.tunisieindustrie.nat.tn/en/tissu.asp>

Στις επιχειρήσεις αυτές απασχολούνται 516 534 εργαζόμενοι. Το σύνολο των επιχειρήσεων με ξένη συμμετοχή είναι 1 470 εκ των οποίων 918 είναι 100% ξένης ιδιοκτησίας. 1.210 είναι αμιγώς εξαγωγικές. Οι τελευταίες έχουν ιδρυθεί βάσει του επενδυτικού νόμου ως μέσο προσέλκυσης επενδυτικών κεφαλαίων, παράγουν στην Τυνησία με διάθεση της παραγωγής αποκλειστικά στο εξωτερικό και απολαμβάνουν προνομιακής φορολογικής μεταχείρισης.

⁵ http://www.ins.tn/publication/indice-de-la-production-industrielle-decembre-2020?field_theme_target_id=134&field_filtre_date_value=2020&field_filter_month_value=All

3.3 Τουρισμός - Υπηρεσίες

Το 2020 η τунησιακή οικονομία, όπως άλλωστε και η παγκόσμια, δοκιμάστηκε σκληρά από την πανδημία του Covid – 19. Δεδομένου ότι δεν υπάρχουν ακόμη τελικά στοιχεία οι εκτιμήσεις κάνουν λόγο για μείωση του ΑΕΠ από 7% έως 9,2%.

Ιδιαίτερα μεγάλο κόστος από την πανδημία πλήρωσε ο τουριστικός τομέας, ο οποίος αποτελεί έναν από τους βασικότερους της τунησιακής οικονομίας με συνεισφορά 14% στο ΑΕΠ της χώρας. Τα τουριστικά έσοδα της Τунησίας, σύμφωνα με επίσημα στοιχεία, μειώθηκαν κατά 65% το 2020 σε σύγκριση με το 2019, σε περίπου 746 εκατομμύρια δολάρια. Το 2020, ο αριθμός των επισκεπτών μειώθηκε κατά 78%, καθώς οι τουρίστες που κυρίως προέρχονται από δυτικές χώρες δεν επισκέφθηκαν την Τунησία. Το 2019 ήταν έτος ρεκόρ για τον τунησιακό τουρισμό καθώς οι αφίξεις έφθασαν τα 9,5 εκατομμύρια επισκέπτες το 2019.

Παρόλα αυτά το 2021 αναμένεται να είναι έτος ανάκαμψης της τунησιακής οικονομίας. Το ΑΕΠ αναμένεται να αναπτυχθεί κατά 4%, με βασικό παράγοντα την άνοδο του τουρισμού. Η τунησιακή Κυβέρνηση έχει ανακοινώσει διευκολύνσεις και παροχή δανείων σε ιδιοκτήτες ξενοδοχείων και πολύπλευρη στήριξη των εργαζομένων. Ο τунησιακός τουρισμός βασίζεται στη λειτουργία μεγάλων παράλιων ξενοδοχειακών συγκροτημάτων και εξοχικών κατοικιών όπου οι τουρίστες περνούν σχεδόν το σύνολο της διαμονής τους, κάτι που περιορίζει την κινητικότητα και προβάλλεται ως πλεονέκτημα στην εποχή της πανδημίας.

Η άνοδος του τουρισμού στη Μεσόγειο με βάση τις προκρατήσεις και τα έως τούδε διαθέσιμα στοιχεία θεωρείται δεδομένη, καθώς η πορεία του εμβολιασμού θα επεκτείνεται σε ολοένα και μεγαλύτερα τμήματα των δυτικών χωρών που αποτελούν τα κύρια σημεία προέλευσης των τουριστών. Η Τунησία είναι σταθερά μεταξύ των χωρών που εκτιμάται από το διεθνή τύπο ότι θα έχουν την πιο εντυπωσιακή τουριστική άνοδο βάσει των στοιχείων από τις παγκόσμιες τουριστικές ενώσεις και τα μεγάλα ταξιδιωτικά πρακτορεία.

Ο τομέας των υπηρεσιών αγοράς σημείωσε μείωση 9,4% το 4ο τρίμηνο του 2020, σε σχέση με το αντίστοιχο του 2019, ως αποτέλεσμα της χαμηλότερης παραγωγής στους περισσότερους από τους στρατηγικούς τομείς του, όπως υπηρεσίες ξενοδοχείων, εστιατορίων και καφέ (-49,1%) και υπηρεσιών μεταφορών (-23%). Από την άλλη πλευρά, η προστιθέμενη αξία των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών αυξήθηκε κατά 3%, όπως και η προστιθέμενη αξία των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, η οποία αυξήθηκε κατά 4,2%.

Όσον αφορά τις μη εμπορεύσιμες υπηρεσίες (υπηρεσίες που παρέχονται από την κυβέρνηση), σημειώθηκε μείωση 7,6% το 4ο τρίμηνο του 2020, μετά την υιοθέτηση του νέου καθεστώτος εργασίας στις δημόσιες υπηρεσίες με κυλιόμενες ώρες εργασίας.

3.4 Πληθωρισμός

Σύμφωνα με το Εθνικό Ινστιτούτο Στατιστικής (INS), το μέσο ποσοστό πληθωρισμού ανήλθε σε 5,7% για ολόκληρο το 2020, σε σύγκριση με μέσο όρο 6,7% το 2019 και 7,3% το 2018.

Από τις αρχές του 2020, ο πληθωρισμός σημείωσε πτωτική τάση που κυμάνθηκε από 5,9% τον Ιανουάριο 2020 έως 5,8% το Φεβρουάριο, ακολουθούμενη από μια παροδική ανάκαμψη έως 6,3% κατά τη διάρκεια των μηνών του γενικού περιορισμού λόγω της πανδημίας Covid19. Στη συνέχεια σημειώθηκε μια σταδιακή μείωση ένα πρώτο επίπεδο στο 5,4% από τον Αύγουστο έως τον Οκτώβριο και στη συνέχεια ένα δεύτερο στο 4,9% το Νοέμβριο και τον Δεκέμβριο.

Από έτος σε έτος, οι τιμές των μεταποιημένων προϊόντων αυξήθηκαν κατά 4,9%, λόγω της αύξησης της τιμής των βασικών προϊόντων των νοικοκυριών κατά 6,9% και των τιμών των οικοδομικών υλικών κατά 5,7%.

Σε ό,τι αφορά στις υπηρεσίες, οι τιμές τους αυξήθηκαν 5,3% σε ετήσια βάση λόγω της αύξησης των τιμών για τις υπηρεσίες υγείας κατά 7,1%, των ενοικίων κατά 4,9% και των τιμολογίων κοινής ωφέλειας κατά 3%.

3.5 Ενέργεια

Η αναζωογόνηση των πετρελαϊκών δραστηριοτήτων στην Τυνησία εξακολουθεί να εξαρτάται από τη βελτίωση του επενδυτικού κλίματος και την κοινωνική σταθερότητα. Η παραγωγή πετρελαίου βαίνει μειούμενη. Η πετρελαϊκή δραστηριότητα το 2020 έχει μειωθεί κατά 50% σε σύγκριση με το 2010 και η παραγωγή υδρογονανθράκων μειώθηκε από 7 εκ. τόνους ισοδύναμου πετρελαίου (toe) το 2010, σε 3,5 εκατομμύρια toe το 2020. Ο συνολικός αριθμός των αδειών έρευνας και εξερεύνησης μειώθηκε από 56 το 2010 σε 23 στο τέλος του 2020. Σύμφωνα με το αρμόδιο υπουργείο, θα χορηγηθούν τέσσερις άδειες το 2021.

Η Τυνησία δεν διαθέτει σημαντικά αποθέματα υδρογονανθράκων όπως οι γειτονικές της χώρες Αλγερία και Λιβύη. Τα εκτιμώμενα αποθέματα πετρελαίου είναι 400 εκ. βαρέλια. Η κυβέρνηση διατηρεί τον έλεγχο ορισμένων «στρατηγικών» τομέων της οικονομίας (π.χ. του χρηματοπιστωτικού τομέα, των υδρογονανθράκων, του εθνικού αερομεταφορέα, της εκμετάλλευσης των υδάτινων πόρων, της διανομής ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου).

Η βασική κρατική εταιρεία εκμετάλλευσης και εμπορίας πετρελαίου είναι η Tunisian National Oil Company (ETAP), <http://www.etap.com.tn>. Οι πετρελαϊκές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στη χώρα είναι η ιταλική ENI η αυστριακή OMV καθώς και οι Perenco και Serinus Energy.

Τον Απρίλιο του 2021 η ιταλική ενεργειακή εταιρεία ENI η οποία είναι από τις κύριες εταιρείες εξόρυξης και εκμετάλλευσης στον τομέα των υδρογονανθράκων στην Τυνησία πρόκειται να θέσει τέρμα στην παρουσία της στη χώρα. Η ανακοίνωση ήρθε σε ένα χρονικό σημείο όπου διαδηλωτές που απαιτούν θέσεις εργασίας μπλόκαραν λιμενικό χώρο αποθήκευσης υδρογονανθράκων στη Skhira, νοτιώς της Sfax. Το κύμα κινητοποιήσεων συνεχίστηκε και στην περιοχή της πόλης Tataouine, στα νότια της χώρας, με αντίστοιχα αιτήματα. Σημειώνεται ότι οι συνεχείς κινητοποιήσεις, σε μειονεκτικές περιοχές του νότου της χώρας όπου δεν προσφέρονται ευκαιρίες απασχόλησης, έχουν επιφέρει μεγάλη ζημία στην εθνική οικονομία καθώς οι άνεργοι, κυρίως νέοι, απαιτούν από το κράτος απασχόληση διαρκώς περισσότερων ατόμων σε

πετρελαϊκές εταιρείες και μονάδες παραγωγής φωσφάτων (περιοχή Gafsa) καταλαμβάνοντας τις μονάδες και μπλοκάροντας τη διακίνηση των προϊόντων επί εβδομάδες.

Η Τυνησία επιδιώκει να δημιουργήσει μια πολιτική ενεργειακής μετάβασης να ξεπεραστεί αυτή η δύσκολη κατάσταση, η οποία επικεντρώνεται στην αύξηση της ενεργειακής απόδοσης και της διαφοροποίησης των πηγών ενέργειας, την ανάπτυξη της ανανεώσιμης ενέργειας, το φυσικό αέριο και άλλων μηχανισμών. Στο πλαίσιο αυτό, το Σεπτέμβριο του 2020, το Υπουργείο Βιομηχανίας, Ενέργειας και Μεταλλείων της Τυνησίας ανακοίνωσε διεθνή πρόσκληση υποβολής υποψηφιοτήτων που αφορά σε προέγκριση για την εκτέλεση έργων παραγωγής ενέργειας από ηλιακή ενέργεια συνολικής παραγωγικής ικανότητας 70 MW.

Επίσης η τυνησιακή κυβέρνηση έχει ανακοινώσει ένα εθνικό πρόγραμμα που αποσκοπεί στη μείωση της ενεργειακής ευπάθειας των οικογενειών χαμηλού εισοδήματος στην Τυνησία που καταναλώνουν λιγότερο από 100 κιλοβατώρες το μήνα - αριθμός που αντιστοιχεί σε περίπου 1 εκατομμύριο οικογένειες. Η κυβέρνηση θα επιδιώξει να εξοπλίσει αυτές τις οικογένειες με ηλιακές μονάδες παραγωγής ενέργειας και να τους βοηθήσει να αντικαταστήσουν παλιό ενεργοβόρο εξοπλισμό όπως ψυγεία και φωτιστικά.

3.6 Αγορά Εργασίας

Ελάχιστος Εγγυημένος Μισθός

Ώρες εργασίας	Μισθός	Ωρομίσθιο
40 ώρες	343,892 Τυν. Δηνάρια	1,984 Τυν. Δηνάρια
48 ώρες	403,104 Τυν. Δηνάρια	1,938 Τυν. Δηνάρια

Ελάχιστος Εγγυημένος Μισθός στη γεωργία (ημερομίσθιο): 14,560 TND

Πηγή: <https://www.paie-tunisie.com/369/fr/smig-et-smag.aspx>

Σύμφωνα με το Εθνικό Ινστιτούτο Στατιστικής, η ανεργία διαμορφώθηκε ως εξής: Τα αποτελέσματα της εθνικής έρευνας για τον πληθυσμό και την απασχόληση για το τέταρτο τρίμηνο του 2020 έδειξαν ότι ο αριθμός των ανέργων έφτασε τις 725,1 χιλιάδες, έναντι 676,6 χιλιάδων εγγεγραμμένων ανέργων το τρίτο τρίμηνο του 2020. Αυτό αυξάνει το ποσοστό ανεργίας στο 17,4% το 4ο τρίμηνο του 2020, έναντι 16,2% το τρίτο τρίμηνο. Το ποσοστό ανεργίας για τους άνδρες είναι 14,4%, αυξημένο κατά 0,9 μονάδες, ενώ, για τις γυναίκες, εκτιμάται στο 24,9%, αυξημένο κατά 2,1 μονάδες το 4ο τρίμηνο του 2020.

Σύμφωνα με τη βασική εργοδοτική Ένωση UTICA, το πρώτο κύμα της επιδημίας (από τον Μάρτιο έως τον Ιούνιο,) είχε ως αποτέλεσμα την απώλεια 165.000 θέσεων εργασίας. Συγκεκριμένα το 40% των βιοτεχνιών χειροτεχνίας έχουν ήδη κλείσει και περίπου το 35% των ΜΜΕ απειλούνται με πτώχευση.

Ο συνολικός αριθμός του εργατικού δυναμικού ανήλθε σε 3,433 εκ. το δ' τρίμηνο του 2020, σε σύγκριση με 3,512 εκ. το γ' τρίμηνο του 2020. Περισσότερα από τα δύο τρίτα των εργαζομένων είναι άνδρες. Τέλος, σύμφωνα με το ανακοινωθέν, οι εργαζόμενοι κατανέμονται ως εξής: 52,8% στον τομέα των υπηρεσιών, 17,9% στον βιομηχανικό τομέα, 16% στον μη μεταποιητικό τομέα και 13,3% στον τομέα της γεωργίας και της αλιείας.

Η κυριότερη συνδικαλιστική οργάνωση της χώρας είναι η UGTT (Union General des Travailleurs Tunisien) στην οποία ανήκει το 1/3 του εργατικού δυναμικού. Οι μισθοί και οι συνθήκες εργασίας προκύπτουν μετά από διαπραγμάτευση μεταξύ της UGTT και της Εθνικής Ένωσης Εργοδοτών UTICA.

Στην Τυνησία, το 67% του πληθυσμού ζει σε αστικές περιοχές. Αν και οι προσλήψεις στον δημόσιο τομέα αυξήθηκαν μετά το 2011, η ανεργία συνεχίζει να είναι ένα σημαντικό πρόβλημα εξ αιτίας της μειωμένης οικονομικής δραστηριότητας και της επιβράδυνσης του ρυθμού ανάπτυξης. Το εργατικό δυναμικό της χώρας ανέρχεται σε περίπου 3,9 εκ. εργαζομένους. Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός έφθασε τα 3,48 εκ. εκ των οποίων τα 2,56 εκ. είναι άνδρες και τα 913 εκ. γυναίκες.

Η ανεργία σήμερα αποτελεί το μεγαλύτερο πρόβλημα της χώρας. Οι νέοι και οι γυναίκες στις εσωτερικές περιοχές της Τυνησίας πλήττονται περισσότερο, και η προκύπτουσα μετανάστευση των νέων αποτελεί απειλή για τις μακροπρόθεσμες προοπτικές οικονομικής ανταγωνιστικότητας της Τυνησίας. Επίσης παρατηρείται το παράδοξο η Τυνησία είναι μία από τις λίγες χώρες στον κόσμο όπου ένα υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης μειώνει την απασχολησιμότητα, ιδίως για τις γυναίκες.

Η πανδημία του Covid -19, η πολιτική αστάθεια και οι συναφείς δυσκολίες στην επίτευξη συναίνεσης για βασικές οικονομικές μεταρρυθμίσεις, επιβραδύνουν την οικονομική ανάκαμψη με βασική παρενέργεια την αδυναμία δημιουργίας θέσεων εργασίας και την συνεπαγόμενη κοινωνική δυσαρέσκεια.

3.7 Εξωτερικό Εμπόριο της Τυνησίας κατά το 2020

Η εξέλιξη του διεθνούς εξωτερικού εμπορίου της Τυνησίας για το έτος 2020, επηρεάστηκε έντονα από την παγκόσμια υγειονομική και οικονομική κρίση που επέφερε η πανδημία του Covid -19.

Οι εξαγωγές μειώθηκαν κατά 11,7% το 2020, σε σύγκριση με αύξηση 7% το 2019, φθάνοντας τα 38,706 δις δηνάρια έναντι 43,855 δις δηνάρια το 2019. Η συνολική μείωση προήλθε κυρίως από τη μειωμένη εξαγωγική απόδοση τομέων όπως της κλωστοϋφαντουργίας, της ένδυσης και του δέρματος που συρρικνώθηκε κατά 13,8%, του τομέα των μηχανικών και ηλεκτρικών βιομηχανιών κατά 14%, της ενέργειας κατά 9,4% και των ορυχείων, των φωσφορικών και των παραγώγων κατά 24,4%. Ωστόσο, ο τομέας της γεωργίας και των αγροδιατροφικών βιομηχανιών σημείωσε άνοδο 12%, κυρίως χάρη στην αύξηση των πωλήσεων ελαιολάδου (2,299 δις δηνάρια έναντι 1,387 δις δηνάρια το 2019).

Ο τομέας των αποκλειστικά εξαγωγικών (off-shore) εταιρειών που παράγουν στην Τυνησία, σημείωσε πτώση των εξαγωγών κατά 14,2% και μείωση των εισαγωγών κατά 18,5%, διατηρώντας, θετικό ισοζύγιο. Σημειώνουμε ότι ο εν λόγω τομέας, συμβάλλει κατά 75% στις εξαγωγές της Τυνησίας και κυριαρχείται από ευρωπαϊκές εταιρείες που παράγουν στη χώρα και εξάγουν το σύνολο σχεδόν της παραγωγής τους. Η μείωση εξηγείται κυρίως από επιβράδυνση της δραστηριότητας στην Ευρώπη στην οποία κατά βάση κατευθύνονται οι εξαγωγές.

Σε ό,τι αφορά τις λοιπές εταιρείες που υπάγονται στο "γενικό καθεστώς", το ισοζύγιο εξακολουθεί να παρουσιάζει έλλειμμα, αλλά μειωμένο καθώς σημειώθηκε επιβράδυνση των εισαγωγών κατά 18,8% έναντι ελαφράς πτώσης των εξαγωγών κατά 4,2%.

Οι εξαγωγές της Τυνησίας προς την Ευρωπαϊκή Ένωση (74,2% των συνολικών εξαγωγών) μειώθηκαν κατά 11,3%, λόγω της μείωσης, των εξαγωγών προς τους βασικότερους Ευρωπαίους εταίρους, όπως η Γαλλία (- 20,8%), η Γερμανία (- 15,2%) και την Ιταλία (- 8%). Σημειώνεται ότι αυξημένες ήταν οι τυνησιακές εξαγωγές προς την Ισπανία (+ 37,2%) και το Βέλγιο (+ 4,3%). Οι εξαγωγές προς αραβικές χώρες μειώθηκαν επίσης, ιδίως με την Αλγερία (- 28,8%), τη Λιβύη (-20,5%) και την Αίγυπτο (-13,4%) κυρίως λόγω της διαταραχής της λειτουργίας των χερσαίων μεταφορών που προκάλεσε η πανδημία.

Αντίστοιχα, οι εισαγωγές μειώθηκαν κατά 18,7% έναντι αύξησης 5,5% το 2019. Σε αξία οι εισαγωγές έφτασαν τα 51,464 δις δηνάρια έναντι 63,291 δις δηνάρια το 2019. Η μείωση οφείλεται στη μείωση των εισαγωγών κεφαλαιουχικών αγαθών (-24,6%), των πρώτων υλών και των ημιτελών προϊόντων (-14,5%), των καταναλωτικών αγαθών (-13,8%) και της ενέργειας (- 37,2%). Οι εισαγωγές αγαθών από την Ευρωπαϊκή Ένωση (49,9% των συνολικών εισαγωγών) σημείωσαν πτώση 21,4% φθάνοντας τα 25,672 δις δηνάρια. Οι εισαγωγές από τη Γαλλία μειώθηκαν κατά 26,6%, την Ιταλία κατά 25% και τη Γερμανία κατά 16,8%.

Σύμφωνα με ανακοίνωση του Εθνικού Ινστιτούτου Στατιστικής (INS), το εμπορικό έλλειμμα της Τυνησίας σε τρέχουσες τιμές μειώθηκε κατά 6,678 δις δηνάρια το 2020, (2,16 δις ευρώ περίπου) φθάνοντας τα -12,758 δις δηνάρια (4,11 δις ευρώ περίπου) έναντι -19,436 δις δηνάρια (6,27 δις ευρώ) το 2019. Το έλλειμμα εμπορικού ισοζυγίου οφείλεται κυρίως στο έλλειμμα που καταγράφηκε στο διμερές εμπόριο με ορισμένες χώρες, όπως η Κίνα (-5,394 δις δηνάρια), η Τουρκία (-2,140 δις δηνάρια), η Αλγερία (-1,719 δις δηνάρια), η Ρωσία (-1,007 δις δηνάρια) και Ιταλία (-798,4 εκ. δηνάρια). Ωστόσο, το εμπορικό ισοζύγιο αγαθών κατέγραψε πλεόνασμα το 2020 με άλλες χώρες, κυρίως τη Γαλλία (3,516 δις δηνάρια), τη Γερμανία (1,217 δις δηνάρια) και τη Λιβύη (1,096 δις δηνάρια). Η ΕΕ-27 παραμένει ο σημαντικότερος εμπορικός εταίρος της χώρας.

Με εξαίρεση την ενέργεια, το έλλειμμα εμπορικού ισοζυγίου μειώθηκε σε -8,557 δις δηνάρια ενώ το έλλειμμα ενεργειακού ισοζυγίου που καλύπτει το ένα τρίτο του συνολικού ελλείμματος ανήλθε σε -4,200 δις δηνάρια έναντι -7,756 δις δηνάρια το 2019.

Βασικότεροι εμπορικοί εταίροι είναι η Ε.Ε (Γαλλία, Ιταλία, Γερμανία και Ισπανία οι 4 πρώτες ευρωπαϊκές χώρες), η Κίνα, η Αλγερία, οι ΗΠΑ, η Τουρκία, η Λιβύη, η Αίγυπτος, η Νότιος Κορέα, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ρωσία. Τα τελευταία πάντως χρόνια, βασικός στόχος της οικονομικής διπλωματίας είναι η στροφή προς την αφρικανική αγορά και η αξιοποίηση των ευκαιριών που αυτή παρουσιάζει.

Τα βασικά εξαγόμενα προϊόντα της Τυνησίας είναι Ηλεκτρικά μηχανήματα και εξοπλισμός, ρουχισμός και κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, ορυκτά καύσιμα, υποδήματα, ελαιόλαδο, οχήματα, μηχανολογικός εξοπλισμός, πλαστικά⁶. Τα βασικά εισαγόμενα προϊόντα

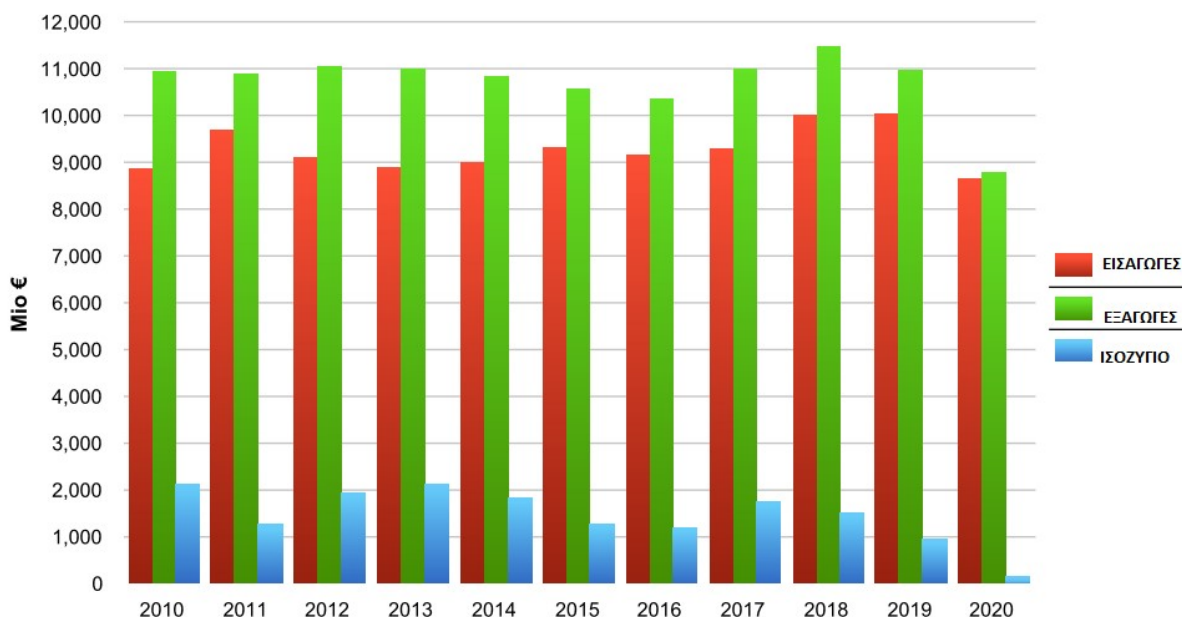
⁶ <http://www.worldstopexports.com/tunisia-top-10-exports/>

είναι μηχανήματα και μηχανολογικός εξοπλισμός, αυτοκίνητα, πλαστικά, πετρελαιοειδή, δημητριακά, φαρμακευτικά, σίδηρος και χάλυβας, βαμβάκι.

Οι εξαγωγές της ΕΕ προς την Τυνησία αφορούν κυρίως μηχανήματα και εξοπλισμό μεταφορών (37%), είδη κλωστοϋφαντουργίας και ένδυσης (12%), προϊόντα χημικών και συναφών βιομηχανιών (11,9%), βασικά μέταλλα και ορυκτά (11,2%). Οι εισαγωγές της Ε.Ε από την Τυνησία αφορούν κυρίως μηχανήματα και εξοπλισμό μεταφορών (41,8%), είδη κλωστοϋφαντουργίας και ένδυσης (24,3%) και αγροτικά προϊόντα (6,6%). Το 85% των ξένων επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένες στην Τυνησία είναι ευρωπαϊκών συμφερόντων (περίπου 3.000 επιχειρήσεις, 327.000 θέσεις εργασίας). Οι τυνησιακές αρχές επιδιώκουν τη διαφοροποίηση των εμπορικών εταίρων της χώρας και την ενδυνάμωση των διπλωματικών και οικονομικών σχέσεων και με άλλους εταίρους (π.χ. Ρωσία, Τουρκία, Ινδία, κλπ).

ΕΜΠΟΡΙΟ Ε.Ε.- ΤΥΝΗΣΙΑΣ

ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΑΘΩΝ: ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ - ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΚΑΙ ΙΣΟΖΥΓΙΟ

Πηγή: https://webgate.ec.europa.eu/isdb_results/factsheets/country/details_tunisia_en.pdf

Εξωτερικό εμπόριο της Τυνησίας τα τελευταία έτη (Ποσά σε δις ευρώ)

	2016	2017	2018	2019	2020
Εισαγωγές	17,149 Μεταβολή -6.8%	18,284 Μεταβολή 6,6%	19,158 Μεταβολή 4,8%	19,262 Μεταβολή 0,5%	16,076 Μεταβολή -16,5%
Εξαγωγές	11,648 Μεταβολή -3.9%	12,573 Μεταβολή 7,9%	13,154 Μεταβολή 4,6%	13,339 Μεταβολή 1,4%	12,096 Μεταβολή -9,3%
Εμπορικό ισοζύγιο	-5,501 Μεταβολή -12.5%	-5,710 Μεταβολή 3,8%	-6,005 Μεταβολή 5,2%	-5,923 Μεταβολή -1,4	-3,980 Μεταβολή -32,8%
Όγκος εμπορίου	28,797 Μεταβολή -5.6%	30,857 Μεταβολή 7,2%	32,312 Μεταβολή 4,7%	32,601 Μεταβολή 0,9	28,171 Μεταβολή -13,6%

Πηγές: IMF, E.E. https://webgate.ec.europa.eu/isdb_results/factsheets/country/details_tunisia_en.pdf

Όπως φαίνεται από τον ανωτέρω πίνακα, τα στοιχεία της ΕΕ για το διεθνές εμπόριο της Τυνησίας είναι ελαφρώς διαφοροποιημένα κυρίως λόγω του ότι αποτυπώνονται σε Ευρώ που η ισοτιμία γνωρίζει διακυμάνσεις ανά έτος.

ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΕΜΠΟΡΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ 2020

	Εξαγωγές σε εκ. Διημέρια				Εισαγωγές σε εκ. Διημέρια				Ισοζύγιο 2020
	2019	2020	Μεταβολή 20/19	% Επί του συνόλου 2020	2019	2020	Μεταβολή 20/19	% Επί του συνόλου 2020	
ΓΑΛΛΙΑ	12756,3	10105,0	-20,8%	26,1	8978,1	6589,1	-26,6%	12,8	3515,9
ΙΤΑΛΙΑ	7088,3	6521,1	-8,0%	16,8	9755,9	7319,5	-25,0%	14,2	-798,4
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	5634,8	4779,5	-15,2%	12,3	4282,7	3562,5	-16,8%	6,9	1217,0
ΚΙΝΑ	136,9	123,1	-10,1%	0,3	5989,0	5516,9	-7,9%	10,7	-5393,8
ΙΣΠΑΝΙΑ	1653,9	2268,8	37,2%	5,9	2589,5	2160,6	-16,6%	4,2	108,2
ΑΛΓΕΡΙΑ	1163,7	829,0	-28,8%	2,1	4201,8	2548,5	-39,3%	5,0	-1719,5
ΤΟΥΡΚΙΑ	395,8	447,6	13,1%	1,2	2862,6	2588,2	-9,6%	5,0	-2140,6
ΗΠΑ	809,4	823,6	1,8%	2,1	2050,4	1489,6	-27,4%	2,9	-666,0
ΒΕΛΓΙΟ	747,4	779,5	4,3%	2,0	808,7	852,7	5,4%	1,7	-73,2
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	888,4	880,6	-0,9%	2,3	651,6	580,7	-10,9%	1,1	299,9
ΟΥΚΡΑΝΙΑ	13,7	10,7	-22,0%	0,0	1132,1	1442,6	27,4%	2,8	-1431,9
ΛΙΒΥΗ	1581,4	1257,8	-20,5%	3,2	204,9	161,5	-21,2%	0,3	1096,3
Η.Β.	949,6	774,0	-18,5%	2,0	736,6	600,0	-18,6%	1,2	174,0
ΡΩΣΙΑ	86,1	59,1	-31,4%	0,2	1489,4	1066,2	-28,4%	2,1	-1007,1
ΙΝΔΙΑ	264,5	193,1	-27,0%	0,5	989,1	801,4	-19,0%	1,6	-608,3
ΕΛΒΕΤΙΑ	253,0	348,3	37,7%	0,9	627,9	605,1	-3,6%	1,2	-256,8
ΒΡΑΖΙΛΙΑ	96,3	85,0	-11,8%	0,2	717,6	785,9	9,5%	1,5	-700,9
ΑΙΓΥΠΤΟΣ	168,9	146,2	-13,4%	0,4	1376,6	703,0	-48,9%	1,4	-556,8
ΜΑΡΟΚΟ	695,2	568,8	-18,2%	1,5	284,9	274,1	-3,8%	0,5	294,7
ΠΟΛΩΝΙΑ	551,4	428,8	-22,2%	1,1	433,4	408,8	-5,7%	0,8	20,0
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ	35934,9	31429,6	-12,5%	81,2	50162,9	40056,9	-20,1%	77,8	-8627,3
ΣΥΝΟΛΟ Ε.Ε.	32401,8	28733,1	-11,3%	74,2	32670,8	25671,8	-21,4%	49,9	3061,3
ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ	7920,5	7276,3	-8,1%	18,8	13128,7	11406,8	-13,1%	22,2	-4130,6
ΓΕΝ. ΣΥΝΟΛΟ	43855,4	38705,9	-11,7%	100,0	63291,6	51463,7	-18,7%	100,0	-12757,8

Κυριότεροι Εμπορικοί Εταίροι, ΠΗΓΗ: L'Institut National de la Statistique: INS

4. Οικονομικό-Επιχειρηματικό Περιβάλλον

Η τελευταία έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας Doing Business το 2019 (λόγω Covid 19 δεν υπήρξε νεότερη) κατατάσσει την Τυνησία στην 78^η θέση (σε 190 οικονομίες) από την 80^η θέση την αμέσως προηγούμενη χρονιά και 8η μεταξύ 20 χωρών στη ζώνη Μέσης Ανατολής και Βορείου Αφρικής. Στη δημιουργία νέας επιχείρησης, η Τυνησία κατατάσσεται 19^η, στην απόκτηση οικοδομικής άδειας 32^η και την προστασία των επενδυτών 61^η. <https://www.doingbusiness.org/en/rankings>.

Το 1996 η Τυνησία επικύρωσε τη Συμφωνία Σύνδεσης (Association Agreement) με την Ε.Ε. βάσει της οποίας δημιουργήθηκε ζώνη ελεύθερου εμπορίου (free trade zone) για τα βιομηχανικά προϊόντα τον Ιανουάριο του 2008 (κατάργηση δασμών για τα εισαγόμενα από την Ε.Ε. βιομηχανικά προϊόντα).

Δασμολόγιο: υποχρεωτικά συμπίπτουν τα 8 πρώτα ψηφία του δασμολογικού κωδικού ευρωπαϊκού και τυνησιακού δασμολογίου – οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επιβεβαιώσουν ότι ο κωδικός είναι σωστός στην ακόλουθη βάση http://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp?Lang=el&Taric=&QuotaAuthorities=false&EndPub=&MeasText=&Area=&Regulation=&LangDescr=&MeasType=&SimDate=20111029&StartPub=&OrderNum=&GoodsText=&ContextPath=&Level=&Expand=false Βάσει της Τελωνειακής Συμφωνίας Ε.Ε.-Τυνησίας, τα τυνησιακά τελωνεία μπορούν να απαιτήσουν τα αποδεικτικά έγγραφα για την παροχή του πιστοποιητικού EUR.1 προκειμένου να μην επιβάλλουν δασμούς. Τα τρόφιμα και τα γεωργικά προϊόντα έχουν εξαιρεθεί από την διαδικασία αυτή και υπάρχουν σε εξέλιξη διαπραγματεύσεις μεταξύ Τυνησίας και Ε.Ε., για την επέκταση των μέτρων μείωσης των δασμών και στα προϊόντα αυτά στο πλαίσιο σύναψης σφαιρικής και σε βάθος συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών (Accord de libre échange complet et approfondi – ALECA).

Οι τυνησιακές εταιρίες έχουν την δυνατότητα εισαγωγής πρώτων υλών χωρίς να καταβάλουν φόρους και δασμούς, π.χ. οι καθόλα εξαγωγικές εταιρίες (entreprises totalement exportatrices, 70% του κύκλου εργασιών προέρχεται από εξαγωγές, για ορισμένες χρονιές κατ'εξαίρεση το 50%) έχουν δικαίωμα εισαγωγής προϊόντων π.χ. εξοπλισμός, πρώτες ύλες, ημιτελή προϊόντα για την παραγωγή, υπό προϋποθέσεις, χωρίς δασμούς και φόρους, (βλ. http://www.finances.gov.tn/themes/DGAFF/liens/entrep_export.pdf σελ.2). Το αν η εταιρία εισάγει το προϊόν χωρίς φόρους και δασμούς ως "εξοπλισμό" εξαρτάται από τις ενέργειες της ίδιας της εταιρίας.

Αν τα εισαγόμενα προϊόντα απευθύνονται στην εσωτερική αγορά της Τυνησίας, επιβάλλονται οι ακόλουθοι φόροι, ανάλογα με το προϊόν: ΦΠΑ, FODEC ο οποίος είναι επαγγελματικός φόρος και αναφέρεται στην ανάπτυξη του βιομηχανικού ανταγωνισμού, A.I.R. 10% (Avance Impot sur le Revenu) ο οποίος αναφέρεται σε φυσικά πρόσωπα και επιχειρήσεις, προκαταβάλλεται, όπως δηλώνει το όνομά του, και επιστρέφεται/αφαιρείται, θεωρητικά, στο τέλος της λογιστικής χρήσης και ενδεχομένως, ανάλογα με το προϊόν, μικρότεροι φόροι. Ο φόρος κατανάλωσης (droit de consommation) επιβάλλεται σε είδη πολυτελείας βλ. <http://www.douane.gov.tn/index.php?id=604>. Ο φόρος A.I.R. ανέρχεται σε 10% της τελικής τιμής του προϊόντος, και αφού έχουν επιβληθεί φόροι και δασμοί, με αποτέλεσμα ο φόρος να εκτιμάται στο 30% της αρχικής τιμής του προϊόντος. Όσον αφορά ελληνικά προϊόντα που

θίγονται από την επιβολή φόρου A.I.R., αναφέρουμε χαρακτηριστικά τις πλάκες μαρμάρου. Τα τунησιακά τελωνεία έχουν τη δυνατότητα να επιβάλλουν τους φόρους όχι βάσει των τιμών των τιμολογίων που συνοδεύουν τα εμπορεύματα αλλά βάσει διεθνών τιμών.

Η διερεύνηση της ταυτότητας και στο βαθμό που αυτό είναι εφικτό, της αξιοπιστίας μιας τунησιακής εταιρείας αποτελεί βασική προϋπόθεση για την έναρξη συνεργασίας. Κατ'αρχήν θα πρέπει να προηγηθεί ασφαλώς επισταμένη αναζήτηση στο διαδίκτυο για άντληση όσο το δυνατόν περισσότερων στοιχείων.

Ακολούθως θα πρέπει να διερευνηθεί η ύπαρξή της σε επικοινωνία με τους εδώ αρμόδιους φορείς. Ο Οργανισμός API (Agence de Promotion Industrielle) διατηρεί τη βάση με τις εταιρίες που δραστηριοποιούνται στην Τунησία. Η ιδρυτική πράξη των εταιριών υποβάλλεται μαζί με το καταστατικό υποχρεωτικά στο εμπορικό μητρώο Registre national des Entreprises – RNE του Οργανισμού L'Institut National de la Normalisation et de la Propriété Industrielle (INNORPI) [RNE Public \(registre-entreprises.tn\)](http://www.innorpi.tn) και καταχωρείται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης. Η εγγραφή εταιρίας σε Επιμελητήριο, σύμφωνα με την τунησιακή νομοθεσία, είναι προαιρετική.

Η αρχική αναζήτηση στο εμπορικό μητρώο RNE [RNE Public \(registre-entreprises.tn\)](http://www.innorpi.tn) δίδει την εγγραφή και τον αριθμό μητρώου της εταιρείας. Επισημαίνεται ότι η βάση μπορεί να μην είναι επικαιροποιημένη (υπάρχουν περιπτώσεις όπου η εταιρία έχει σταματήσει τη λειτουργία της / βρίσκεται σε διαδικασία εκκαθάρισης και παρόλα αυτά συνεχίζει να εμφανίζεται στα αρχεία - πληρεξούσιος δικηγόρος μπορεί να απευθυνθεί στο Πρωτοδικείο της περιοχής που δραστηριοποιείται η εταιρία για διερεύνηση). Επιπλέον στοιχεία παρέχονται επί πληρωμή στην εν λόγω ιστοσελίδα αλλά από τον INNORPI π.χ. καταστατικό της εταιρίας βλ. <http://www.innorpi.tn>, tel. [+216 71 806 758](tel:+21671806758) Fax 71 807 071.

Επισημαίνουμε πάντως, ότι η κατοχή νόμιμης άδειας λειτουργίας, ή το γεγονός ότι μια επιχείρηση φιλοξενείται στους διαθέσιμους καταλόγους δεν αποτελεί εγγύηση για την αξιοπιστία της και κατά καιρούς έχουν παρατηρηθεί προβλήματα σε διμερείς εταιρικές συναλλαγές με αθέτηση συμφωνίας κλπ από την τунησιακή πλευρά. Συνιστούμε την επιδίωξη όσο το δυνατόν μεγαλύτερης κατοχύρωσης τυχόν συναλλαγής. Πιο αποτελεσματική έχει αποδειχθεί η ανάπτυξη άμεσων σχέσεων με τунησιακές επιχειρήσεις, με τις οποίες ο ενδιαφερόμενος θα σε επαφή μέσω της προσωπικής επαφής είτε μέσω επίσκεψης – συμμετοχής σε εμπορικές εκθέσεις είτε σε κάποια επιχειρηματική αποστολή.

Για εκτενέστερη παρουσίαση του οικονομικού και επιχειρηματικού περιβάλλοντος της Τунησίας, παραπέμπουμε στον Επιχειρηματικό Οδηγό του Γραφείου μας στην ηλεκτρονική πύλη <http://agora.mfa.gr/>.

5. Προβλήματα που συναντούν οι ξένες επιχειρήσεις

Προστατευτικές πολιτικές και παραδασμολογικά εμπόδια με στόχο τον περιορισμό των εισαγωγών, για λόγους προστασίας της εγχώριας παραγωγής και με σκοπό την μείωση των συναλλαγματικών εκροών. Στα παραδασμολογικά εμπόδια περιλαμβάνονται α) πολύπλοκες διαδικασίες εισαγωγής προϊόντων όπως το τσιμέντο, β) κατά καιρούς λήψη μέτρων από τунησιακής πλευράς για περιορισμό του εμπορικού ελλείμματος (τεχνικοί έλεγχοι κλπ). Σημειώνουμε πάντως εδώ ότι κατά το τελευταίο έτος δεν παρατηρείται κάποια τέτοια διάκριση. Οι υψηλοί εσωτερικοί φόροι έχουν ως αποτέλεσμα την παράνομη εισαγωγή προϊόντων από γειτονικές χώρες.

Για ορισμένα είδη εταιριών (οι ρυθμίσεις αφορούν κυρίως αυτές που απευθύνονται στην εσωτερική αγορά) απαιτείται η συμμετοχή Τунήσιου συνεταιίρου σε ποσοστό που ξεπερνάει το 50%.

Σύμφωνα με την τунησιακή νομοθεσία, η πληρωμή των εισαγωγών, με ορισμένες εξαιρέσεις, γίνεται με την διαδικασία (irrevocable) letter of credit ή Cash Against Documents και δεν είναι δυνατή η προπληρωμή των εμπορευμάτων με αποτέλεσμα αυξημένα κόστη συναλλαγής και μεγαλύτερο ρίσκο για τους εξαγωγείς.

Δασμοί Σε μια προσπάθεια ελέγχου των εισαγωγών για την αντιμετώπιση του αυξανόμενου ελλείμματος και των χαμηλών συναλλαγματικών αποθεμάτων, η Τунησία προβαίνει σταθερά κατά τα τελευταία χρόνια σε αύξηση των δασμών κυρίως στα γεωργικά και βιομηχανικά προϊόντα. Ενώ, χάρη στη συμφωνία σύνδεσης, οι βιομηχανικές εξαγωγές της ΕΕ δεν επηρεάζονται, πολλά γεωργικά προϊόντα της ΕΕ αντιμετωπίζουν αυξημένο δασμό Συνολικά, οι εξαγωγές γεωργικών προϊόντων της ΕΕ αξίας 3,6 εκατ. Ευρώ σημείωσαν αύξηση δασμών από 20% σε 36%.

Ιδιαίτερα σημαντική βοήθεια στις εταιρείες που ενδιαφέρονται να εξάγουν στην Τунησία και άλλες μεσογειακές χώρες είναι το EuroMed Trade Helpdesk που ιδρύθηκε πρόσφατα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το International Trade Center. Μέσω δωρεάν εγγραφής παρέχονται βασικές πληροφορίες για την αγορά, τους δασμούς και τις διαδικασίες εισαγωγής και εξαγωγής. EuroMed Trade Helpdesk: euromed.macmap.org. ΕΛΩ ΥΠΑΡΧΕΙ ΚΑΙ ΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗΣ. Χρήσιμη για το εμπόριο και τις εξαγωγές με την Τунησία είναι και η ενημέρωση που παρέχεται από την Ε.Ε. στις ιστοσελίδες <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/tunisia/>.

Πρόσφατα ξεκίνησε πρόσφατα τη λειτουργία της νέας διαδικτυακής πύλης της Ε.Ε. Access2Markets <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/> Η πύλη η οποία αποτελεί ένα ιδιαίτερα σημαντικό εργαλείο για τους ευρωπαίους και Έλληνες επιχειρηματίες καλύπτει και την Τунησία. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να αντλήσουν έγκυρη πληροφόρηση για το διμερές πλαίσιο Ε.Ε. - τρίτων χωρών, καθώς και πληροφόρηση για το δασμολόγιο, τις τελωνειακές διαδικασίες, φορολογικό καθεστώς κ.α. Μεταξύ άλλων υπάρχει και ενημερωμένος κατάλογος για τα εμπόδια στο εμπόριο στην Τунησία: <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/barriers/results?isSps=false&countries=TN>. Εξ αυτών πιο πρόσφατο εμπόδιο είναι οι διαδικασίες που αφορούν στην εισαγωγή σοκολάτας και τυριών. Επίσης, σημαντικό στοιχείο είναι

η δυνατότητα αναζήτησης έγκυρων στατιστικών στοιχείων διμερούς εμπορίου ανά κωδικό Η.Σ. <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/statistics> με επιλογή της χώρας, συναλλαγής και έτους. ΕΠΙΣΗΣ ΕΔΩ ΕΙΝΑΙ ΔΙΑΘΕΣΙΜΗ ΤΥΧΟΝ ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ Η ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΟΥΣ ΔΑΣΜΟΥΣ. (ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΕΧΟΥΝ ΜΟΝΟ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ ΑΠΟ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΙΡ).

Προβλήματα ξένων επενδυτών: έλλειψη υποδομών, απεργίες, γραφειοκρατία, καθυστερήσεις στο λιμάνι Rades της Τύνιδας, εσωτερικοί φόροι στις πρώτες ύλες, συνεχείς αυξήσεις στους μισθούς εξ αιτίας συνδικαλιστικών διεκδικήσεων, δυσκολία εύρεσης κατηρτισμένου προσωπικού, χαμηλή παραγωγικότητα, υποχρέωση συνεργασίας με Τυνήσιο για ορισμένες κατηγορίες επενδύσεων.

6. Ξένες Επενδύσεις στην Τυνησία

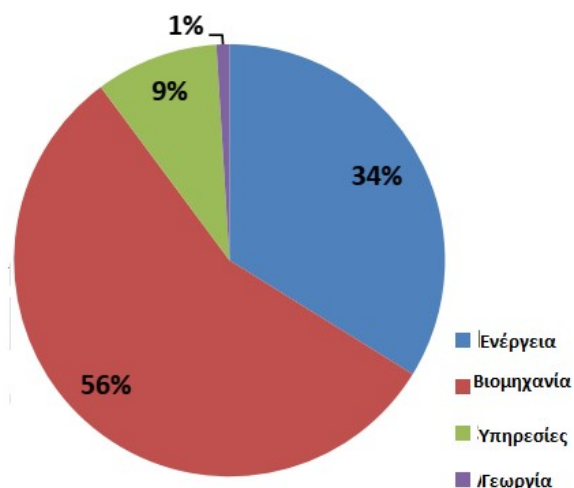
Σύμφωνα με στοιχεία του τυνησιακού οργανισμού επενδύσεων Foreign Investment Promotion Agency, στο τέλος του 2020, οι επενδύσεις έφτασαν τα 1,885 δις. Δηνάρια (590 εκ. ευρώ περίπου) , παρουσιάζοντας μείωση -28,8% σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2019. Εξ αυτών, οι άμεσες ξένες επενδύσεις (ΑΞΕ) ήταν 1,834 δις δηνάρια και οι επενδύσεις χαρτοφυλακίου 51,1 εκ. δηνάρια. Σε ό,τι αφορά στους τομείς, οι επενδύσεις αφορούσαν τον ενεργειακό τομέα σε ποσοστό 33,8%, 56% στη βιομηχανία, 9,2% στις υπηρεσίες και 1% στη γεωργία⁷.

Το 46% των ΑΞΕ πραγματοποιήθηκαν στην Τυνησία και το 23% στη βορειοανατολική περιφέρεια (γύρω από την πόλη Bizerte). Το 55,8% των ΑΞΕ επενδύθηκε στις μηχανικές, ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές βιομηχανίες.

Εκτός του τομέα της ενέργειας, οι πραγματοποιηθείσες επενδύσεις κατέστησαν δυνατή την πραγματοποίηση 517 επενδυτικών σχεδίων αξίας 1,213 δις δηναρίων, έχοντας ως αποτέλεσμα τη δημιουργία 9.630 νέων θέσεων εργασίας.

Οι ροές ΑΞΕ προέρχονται κυρίως από τη Γαλλία κατά 38% (462 εκ. δηνάρια) του συνόλου των ΑΞΕ εκτός της ενέργειας. Η Ιταλία έρχεται δεύτερη με 164 εκ. δηνάρια, ακολουθούμενη από το Λουξεμβούργο με 107,6 εκ. δηνάρια, τη Γερμανία 104,5 εκ. δηνάρια και το Ηνωμένο Βασίλειο με 87,4 εκ. δηνάρια.

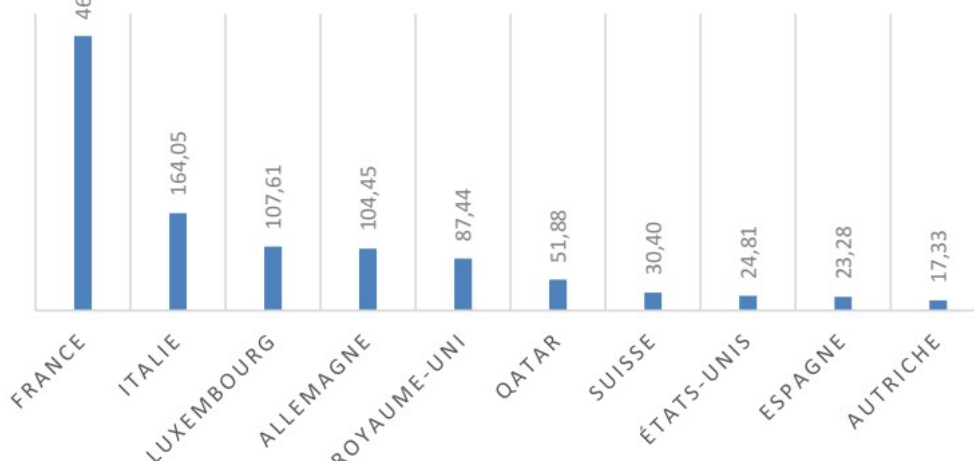
⁷ http://www.investintunisia.tn/En/foreign-investment-performance-in-2020_50_201_D459

Κατανομή ΑΞΕ ανά τομέα, ΠΗΓΗ: FIPA

10 ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΧΩΡΕΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΑΞΕ ΓΙΑ ΤΟ 2020

(εκτός ενέργειας)

(Κυριότερες χώρες προέλευσης ΑΞΕ (σε εκ. δηνάρια) ΠΗΓΗ: FIPA

Το 85% των ξένων επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένες στην Τυνησία είναι ευρωπαϊκών συμφερόντων (περίπου 3.000 επιχειρήσεις, 350.000 θέσεις εργασίας). Η Τυνησία για να προσελκύσει επενδύσεις προβάλλει τη στρατηγική της θέση, το φθηνότερο σε σχέση με την Ευρώπη εργατικό κόστος, φορολογικά κίνητρα, και τις εμπορικές συμφωνίες με την Ε.Ε. και όμορες χώρες. Οι Τυνησιοί αποσκοπούν στην προσέλκυση επενδύσεων υψηλής τεχνολογίας και στην παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας που θα δημιουργήσουν θέσεις εργασίας για αποφοίτους ανωτάτης εκπαίδευσης και θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη της ενδοχώρας. Ενδεικτικά αναφέρονται οι ακόλουθοι τομείς προτεραιότητας: η υφαντουργία, τα δομικά υλικά, το ηλεκτρολογικό υλικό (industrie électrique et électronique) και τα εξαρτήματα μηχανών (mécanique), τα εξαρτήματα αεροναυπηγικής, τα τηλεφωνικά κέντρα, τα ανταλλακτικά αυτοκινήτων, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Ευκαιρίες παρουσιάζονται ακόμα στους τομείς των κατασκευών, της ναυτιλίας, των υδρογονανθράκων, της αεροπλοΐας, των μεταφορών και των τηλεπικοινωνιών. Για ορισμένα είδη εταιριών (οι ρυθμίσεις αφορούν κυρίως αυτές που

απευθύνονται στην εσωτερική αγορά) απαιτείται η συμμετοχή Τυνησίου σε ποσοστό που ξεπερνάει το 50%. Η Τυνησία καταβάλλει προσπάθειες να εδραιωθεί στην αεροναυπηγική. 40 περίπου εταιρίες έχουν εγκατασταθεί στην Τυνησία με δραστηριότητες σε αυτόν τον τομέα, κυρίως γαλλικές. Η κυβέρνηση της Τυνησίας ψήφισε τον ισχύοντα αναπτυξιακό νόμο τον Σεπτέμβριο του 2016 και είναι διαθέσιμος στην ιστοσελίδα http://www.investintunisia.tn/En/home_46_33 (Ενότητα Publications).

Σχετικοί Οργανισμοί Υποδοχής Επενδύσεων

- Foreign Investment Promotion Agency (FIPA) www.investintunisia.tn (Πληροφόρηση, καθοδήγηση επενδύσεων)
- The Tunisian Investment Authority (για σχέδια εθνικής σημασίας) <https://www.tia.gov.tn/en>.
- Agency for Promotion of Industry and Innovation (APII) <http://www.tunisieindustrie.nat.tn> One stop shop για επενδύσεις στη βιομηχανία
- Εθνικός Οργανισμός Τουρισμού <http://www.tourisme.gov.tn/pour-investir/prestations-administratives.html> για τουριστικές επενδύσεις
- Agricultural Investment and Promotion Agency (APIA) <http://www.apia.com.tn/> για επενδύσεις στη γεωργία
- Ειδικά κίνητρα για ζώνες περιφερειακής ανάπτυξης (ZDR) <http://www.parc-activites.tn/index.html>

7. Δημόσιοι Διαγωνισμοί

Σε ότι αφορά στους δημόσιους διαγωνισμούς, η επίσημη σχετική δικτυακή πύλη είναι η TUNEPS (www.tuneps.tn) όπου αναρτώνται και τα ετήσια προγράμματα που αφορούν διαγωνισμούς και προμήθειες Υπουργείων και Δημοσίων Επιχειρήσεων, Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και φορέων, διεπαγγελματικών οργανώσεων. Το TUNEPS έχει μετεξελιχθεί σε ένα όργανο διαχείρισης των δημόσιων διαγωνισμών. Από τον Σεπτέμβριο του 2018 για τη συμμετοχή στους δημόσιους διαγωνισμούς και τους διαγωνισμούς δημοσίων Οργανισμών όπως ο Οργανισμός Φαρμάκων, Pharmacie Centrale η ο Οργανισμός Καπνού Regie Nationale des Tabacs et Allumettes απαιτείται εγγραφή και πιστοποίηση στο σύστημα TUNEPS. Η εγγραφή είναι μια ιδιαίτερα δύσκολη διαδικασία, διότι εκτός όλων των άλλων δικαιολογητικών που απαιτούνται, ζητείται η προμήθεια ηλεκτρονικού πιστοποιητικού αξιοπιστίας ANCE.

<https://www.tuneps.tn/pt/singlescreen/selectPtSingleScreen7.do?menuId=PT06050100>.

Στην πύλη δημοσιεύονται ήδη προκηρύξεις, μεταξύ άλλων, του Υπουργείου Εξοπλισμού (www.mehat.gov.tn), των Ταχυδρομείων (www.poste.tn), του Εθνικού Φορέα Αποχετεύσεων ONAS (www.onas.nat.tn).

Οι διαγωνισμοί του Οργανισμού Ηλεκτρισμού STEG δημοσιεύονται στην ακόλουθη ιστοσελίδα: <http://www.steg.com.tn/fr/actualite/actualite.php?type=1> και τα αποτελέσματα των διαγωνισμών στην ακόλουθη ιστοσελίδα: <http://www.steg.com.tn/fr/actualite/actualite.php?type=4>.

Η εισαγωγή φαρμάκων για τη δημόσια υγεία στην Τυνησία πραγματοποιείται από την Κεντρική Φαρμακαποθήκη (Pharmacie Centrale) κατόπιν προκήρυξης διεθνών διαγωνισμών. http://www.phct.com.tn/index.php?option=com_fichier&view=appels&Itemid=62&lang=en

Σχετικός (γενικότερος) ιστοτόπος είναι και ο <http://www.marchespublics.gov.tn> όπου εκτός από τους διαγωνισμούς έχει αναρτηθεί και η σχετική νομοθεσία. Απαιτείται ένα είδος εγγραφής/καταχώρησης. Επιπλέον ιστοτόποι σχετικοί με δημόσιους διαγωνισμούς στην Τυνησία είναι οι εξής: www.mediscom.com, www.made-in-tunisia.net (Appels d'offres), www.tunisieappelsdoffres.com (με συνδρομή). Στους διεθνείς διαγωνισμούς μπορούν να υποβάλλουν προσφορά μόνες τους εταιρίες από το εξωτερικό, ενώ στους εθνικούς μόνο σε συνεργασία με τυνησιακή εταιρία.

Η Παγκόσμια Τράπεζα δημοσιεύει πληροφορίες για διαγωνισμούς στους ακόλουθους ιστότοπους: www.devbusiness.com, <http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/PROJECTS/0,,contentMDK:20406206~menuPK:232775~pagePK:41367~piPK:51533~theSitePK:40941~isCURL:Y~isCURL:Y,00.html> <http://search.worldbank.org/all?qterm=tenders>

Πληροφορίες για τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από την Ε.Ε. έχουν αναρτηθεί στον ιστότοπο της Αντιπροσωπείας της Ε.Ε. στην Τυνησία:

http://eeas.europa.eu/delegations/tunisia/projects/list_of_projects/projects_fr.htm και στην ιστοσελίδα της Αντιπροσωπείας της Ε.Ε. στην Τυνησία.

https://eeas.europa.eu/delegations/tunisia/2041/node/2041_en

Στην Τυνησία δραστηριοποιούνται, μεταξύ άλλων, στο πλαίσιο της αναπτυξιακής συνεργασίας η Αφρικανική Τράπεζα Αναπτύξεως <http://www.afdb.org/en/documents/project-related-procurement>, η Παγκόσμια Τράπεζα, οι ΗΠΑ, η Γαλλία (Agence Francais de Developpement - AFD), η Γερμανία (GiZ), η Ισπανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ιαπωνία (μέσω του αναπτυξιακού φορέα JICA). Πληροφορίες για χρηματοδοτούμενα προγράμματα από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Έρευνας και Ανάπτυξης (όχι αποκλειστικά για την Τυνησία) <http://www.ebrd.com/pages/workingwithus/procurement.shtml>

Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων Υλοποιεί κατά καιρούς σχετικά Προγράμματα στην Τυνησία. Σχετικός Σύνδεσμος, www.eib.org και <http://www.eib.org/projects/pipeline/index.htm?start=&end=&status=®ion=&country=tunisia§or=>

Χρήσιμες Ιστοσελίδες Διαγωνισμών

- Ιστοσελίδα δημοσίευσης των προκηρύξεων για έργα στην Τυνησία με αναζήτηση ανά φορέα είναι η www.marchespublics.gov.tn Επίσης η ιστοσελίδα <https://www.tuneps.tn/index.do> επιπλέον οι εξής: www.made-in-tunisia.net (Appels d'offres), www.tunisieappelsdoffres.com (με συνδρομή)
- Διαγωνισμοί για την αύξηση της παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας από ανεξάρτητους παραγωγούς στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Ενέργειας <http://www.energymines.gov.tn/web/>
- Έργα υποδομής χρηματοδοτούμενα από φορείς διμερούς αναπτυξιακής συνεργασίας όπως η GiZ, η Γερμανική Υπηρεσία Διεθνούς Συνεργασίας, και η Τράπεζα KfW, ο ιαπωνικός οργανισμός JICA <https://www.jica.go.jp/tunisia/french/activities/activity01.html>, Agence Francais de Developpement – AFD, <https://www.afd.fr/fr/page-region-pays/tunisie>
- Όλες οι προκηρύξεις με χρηματοδότηση από την KfW δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα https://www.gtai.de/gtai-en/meta/search/66080!search;eNptj8EKAjEMRP8l5xVURGQ_wB_wKB6y3aiVbromLaKy_24r6EFzLwJM_OEIzPKCu0TuqyeSXWGOlgFpUAuUQ_t_jA1ILkT7wzgYuYk9x

8Cq81yDZVrkaKo8RnwZqg6kvMYDEIuchzsEIlTHKyQo2dkR2Kg8YxK5qJhRL5vy7Aek49stSTxZOVp7i7l_iM1D0-0848SuZg3cIWWcwjII0qyg7ooBA2UyHcp4v7jEOQTfe0Jq78e0_QCLiebTg

- Επίσης χρηματοδοτήσεις έργων γίνονται και από την Παγκόσμια Τράπεζα, <https://financesapp.worldbank.org/en/countries/Tunisia/> και την Αφρικανική Τράπεζα Αναπτύξεως <http://www.afdb.org>.

Προβλήματα συμμετοχής σε διεθνείς διαγωνισμούς: α) καταβολή αντιτίμου για την απόκτηση του τεύχους δημοπράτησης (cahier de charges). Συχνά απαιτείται η φυσική παρουσία εκπροσώπου της ενδιαφερομένης εταιρίας (δεν μπορεί να αποσταλεί ηλεκτρονικά). Πολλοί διαγωνισμοί δημοσιεύονται μόνο στην αραβική γλώσσα. β) Τυνησιακή νομοθεσία δεν προβλέπει κυρώσεις για την μη παροχή διευκρινίσεων στις ενδιαφερόμενες εταιρίες από τα στελέχη της Τυνησιακής Διοίκησης γ) πολυπλοκότητα του συστήματος (πολλές επί μέρους επιτροπές εμπλέκονται στη διαδικασία), απροειδοποίητη ακύρωση διαγωνισμών δ) de facto οι ξένες εταιρίες μπορούν να συμμετέχουν μόνο στους Διεθνείς Διαγωνισμούς αν και η τυνησιακή νομοθεσία δεν προβλέπει διακρίσεις μεταξύ «εθνικών» και «διεθνών» διαγωνισμών. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει θέσει τα ζητήματα που αφορούν το νομοθετικό πλαίσιο των διαγωνισμών στην τυνησιακή πλευρά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

Σύμφωνα με την έκθεση του Ιανουαρίου 2021 της Παγκόσμιας Τράπεζας για τις προοπτικές της παγκόσμιας οικονομίας κατά το 2021 (<https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/34710>), η Τυνησία συγκαταλέγεται μεταξύ των πρωταθλητών οικονομικής ανάπτυξης της Αφρικής για το τρέχον έτος. Συγκεκριμένα η τυνησιακή οικονομία που δοκιμάστηκε σκληρά από την πανδημία του Covid-19 με εκτιμώμενη σοβαρή ύφεση -9,1% το 2020, αναμένεται να ανακάμψει με έναν από τους ταχύτερους ρυθμούς στην αφρικανική ήπειρο.

Η εκτίμηση της Παγκόσμιας Τράπεζας τοποθετεί την Τυνησία στην τρίτη θέση μεταξύ των αφρικανικών κρατών που θα αναπτυχθούν ταχύτερα κατά το 2021 με αναμενόμενο ρυθμό ανάπτυξης 5,8%. Το Τζιμπουτί και η Κένυα είναι από τους πρωταθλητές της ανάπτυξης το 2021, με ρυθμούς ανάπτυξης 7,1% και 6,9% αντιστοίχως. Η Ρουάντα και η Μποτσουάνα συμπληρώνουν τον πίνακα των πέντε αφρικανικών κρατών με τις καλύτερες προοπτικές ανάπτυξης για το 2021.

Στο ίδιο πλαίσιο, εμπειρογνώμονες της Παγκόσμιας Τράπεζας εκτιμούν ότι 47 αφρικανικές χώρες αναμένεται να σημειώσουν ανάκαμψη στην οικονομική δραστηριότητα κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους ενώ τουλάχιστον 12 χώρες αναμένεται να έχουν ανάπτυξη άνω του 5%.

Σύμφωνα με την έκθεση, οι βασικοί ενδεχόμενοι κίνδυνοι για την τυνησιακή οικονομία, προέρχονται από την εξέλιξη της πανδημίας και τις κοινωνικές της επιπτώσεις, την τυχόν πίεση από τις τιμές του πετρελαίου, την εγχώρια πολιτική αβεβαιότητα και τις γεωπολιτικές εντάσεις. Πιο συγκεκριμένα, οι εισαγωγείς πετρελαίου θα μπορούσαν να επηρεαστούν έμμεσα από μια ανανεωμένη πτώση των τιμών του πετρελαίου μέσω χαμηλότερων εμβασμάτων και άμεσων ξένων επενδύσεων από τις οικονομίες της Μέσης Ανατολής που εξάγουν πετρέλαιο. Στο ίδιο πλαίσιο, μια ενδεχόμενη απροσδόκητη επιδείνωση των προϋποθέσεων χρηματοδότησης θα επιβαρύνει περισσότερο ορισμένες χώρες με ήδη αυξημένο δημόσιο χρέος όπως η Τυνησία. Επίσης η πολιτική αβεβαιότητα είναι υψηλή σε πολλές οικονομίες αραβικών χωρών με αναφορά στην Τυνησία και το Λίβανο.

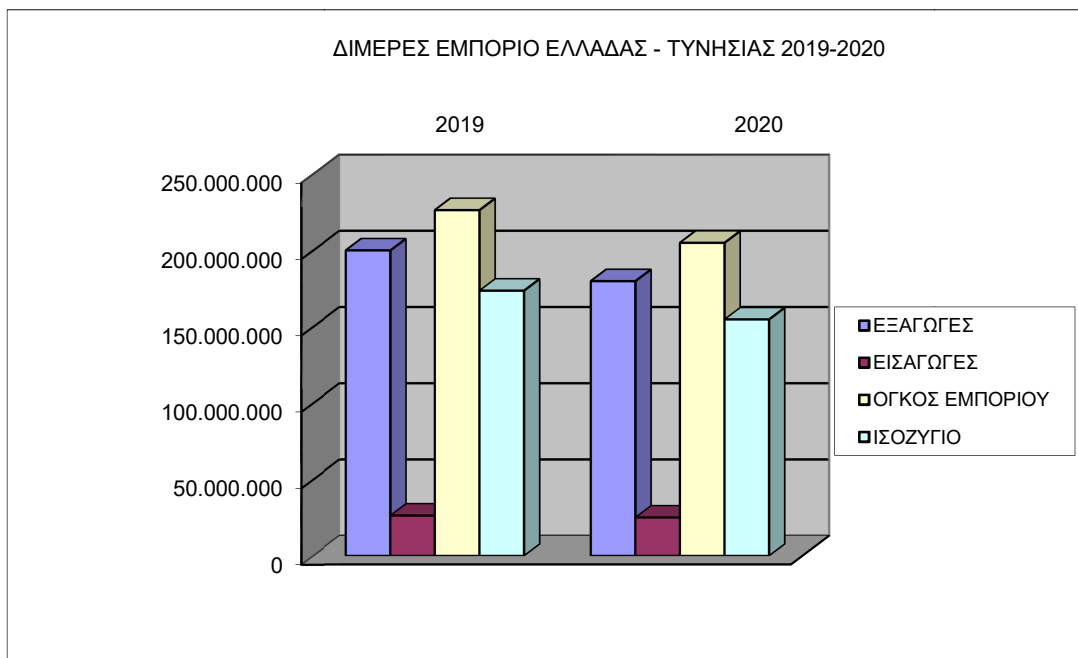
Παρά τις ανωτέρω σχετικά ευοίωνες προβλέψεις, οι συνέπειες της πανδημίας και η πολιτική αστάθεια διαμορφώνουν μια ιδιαίτερα δύσκολη χρονιά που για την τυνησιακή οικονομία και κοινωνία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΟΣ- ΤΥΝΗΣΙΑΣ

1. Διμερές Εμπόριο Ελλάδας – Τυνησίας 2020

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ, και όπως ήταν αναμενόμενο λόγω των δραματικών επιπτώσεων του Covid -19 στο διεθνές εμπόριο, το 2020 σημειώθηκε μείωση των ελληνικών εξαγωγών κατά -10% και αντίστοιχα μείωση των ελληνικών εισαγωγών από την Τυνησία κατά -5%. Πάντως το ισοζύγιο παραμένει πάντα θετικό για τη χώρα μας με σημαντική διαφορά. Η εικόνα που παρουσιάζει η εξέλιξη του διμερούς εμπορίου το 2019 εν συγκρίσει με το προηγούμενο έτος είναι η εξής:

ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΤΥΝΗΣΙΑΣ 2019-2020 (ΕΥΡΩ)			
	2019	2020	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	200.309.386	180.150.367	-10
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	26.411.906	25.118.781	-5
ΟΓΚΟΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	226.721.292	205.269.148	-9
ΙΣΟΖΥΓΙΟ	173.897.480	155.031.586	-11

ΕΞΕΛΙΞΗ ΔΙΜΕΡΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ 2016 - 2020

	2016	2017	2018	2019	2020	% 2019 - 2020
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	102.253.490	144.283.503	293.326.754	200.309.386	180.150.367	-10
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	19.536.928	24.713.903	48.396.053	26.411.906	25.118.781	-5
ΟΓΚΟΣ ΕΜΠ	121.790.418	168.997.406	341.722.807	226.721.292	205.269.148	-9
ΙΣΟΖΥΓΙΟ	82.716.562	119.569.600	244.930.701	173.897.480	155.031.586	-11

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Τα βασικά προϊόντα που εξήχθησαν από τη χώρα μας στη Τυνησία το 2020 είναι τα εξής:

ΚΩΔ. CN4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	2020 (ευρώ)	2019 (ευρώ)	ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2020-2019	% ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ 2020
27110	Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά	97.876.841	132.102.173	-25,91%	54,33%
2711'	Αέρια πετρελαίου και άλλοι αέριοι υδρογονάνθρακες	35.744.813	23.624.765	51,30%	19,84%
1001'	Σιτάρι και σμιγάδι	16.787.235	14.606.411	14,93%	9,32%
2401'	Καπνά ακατέργαστα ή που δεν έχουν βιομηχανοποιηθεί. Απορρίμματα καπνού	3.884.619	2.180.752	78,13%	2,16%
2818'	Κορούνδιο τεχνητό, χημικά καθορισμένο ή μη. Οξειδίο του αργιλίου. Υδροξείδιο του αργιλίου	3.068.776	5.381.187	-42,97%	1,70%
2713'	Οπτάνθρακας (κοκ) από πετρέλαιο, άσφαλτος από πετρέλαιο κ.α.	2.541.877	196.405	1194,20%	1,41%
3808'	Εντομοκτόνα, ποντικοφάρμακα, μυκητοκτόνα, ζιζανιοκτόνα, κ.α.	2.251.709	1.474.910	52,67%	1,25%
5201'	Βαμβάκι, μη λαναρισμένο ούτε χτενισμένο	2.168.160	2.326.051	-6,79%	1,20%
2515'	Μάρμαρα, τραβερτίνες, βελγικοί ασβεστόλιθοι κ.α.	1.701.521	966.812	75,99%	0,94%
6006'	Άλλα πλεκτά υφάσματα	1.482.695	1.877.935	-21,05%	0,82%
3004'	Φάρμακα (εκτός από τα προϊόντα των κλάσεων 3002, 3005 ή 3006	1.440.290	991.818	45,22%	0,80%
2503'	Θείο κάθε είδους	770.698	1.527.380	-49,54%	0,43%
7604'	Ράβδοι και ειδη με καθορισμένη μορφή, από αργίλιο, π.δ.κ.α.	588.492	255.332	130,48%	0,33%
3923'	Είδη μεταφοράς ή συσκευασίας, από πλαστικές ύλες. Πώματα, καπάκια, καυσούλια κ.α.	562.198	578.071	-2,75%	0,31%
8544'	Σύρματα και καλώδια για ηλεκτροτεχνική χρήση μονωμένα, από οπτικές ίνες κ.α.	555.943	988.044	-43,73%	0,31%
8419'	Συσκευές και διατάξεις, έστω και ηλεκτρικά θερμαινόμενες, για την επεξεργασία υλών	546.527	563.246	-2,97%	0,30%
7607'	Φύλλα και λεπτές ταινίες, από αργίλιο,	430.771	201.522	113,76%	0,24%
3204'	Χρωστικές ύλες συνθετικές οργανικές, έστω και καθορισμένης χημικής σύστασης.	414.203	399.031	3,80%	0,23%
3920'	Πλάκες, φύλλα, μεμβράνες, ταινίες και λουρίδες, από πλαστικές ύλες	380.779	255.377	49,10%	0,21%
7411'	Σωλήνες από χαλκό	367.173	456.027	-19,48%	0,20%
9013'	Διατάξεις με υγρούς κρυστάλλους, Λείζερ (εκτός από διόδους λείζερ). Άλλα όργανα και συσκευές οπτικής	349.293	23.900	1361,48%	0,19%
ΛΟΙΠΑ		6.235.754			
ΣΥΝΟΛΟ		180.150.367	200.309.386	-10%	

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Επί των στοιχείων θα μπορούσαμε κατ' αρχήν να προβούμε στις εξής παρατηρήσεις:

- Με δεδομένη την συρρίκνωση του διεθνούς εμπορίου και τις επιπλοκές στην παγκόσμια οικονομική δραστηριότητα λόγω της πανδημίας Covid - 19, οι διμερείς μας οικονομικές σχέσεις με την Τυνησία και κυρίως οι εξαγωγές μας κινήθηκαν ικανοποιητικά. Έτσι, παρόλο που το σύνολο των εισαγωγών της Τυνησίας για το 2020 παρουσίασε μείωση κατά 18,7%, οι ελληνικές εξαγωγές παρουσίασαν μείωση κατά 10% γεγονός που δεν είναι ιδιαίτερα αρνητικό στις δύσκολες συνθήκες του παρελθόντος έτους.
- Σημαντική άνοδο (15%) γνώρισε το βασικό μας εξαγωγίμο προϊόν επί σειρά ετών, σιτάρι και σιμιγιάδι. Η Τυνησία είναι μια σταθερή αγορά για αυτό το εξαιρετικής ποιότητας ελληνικό προϊόν καθώς δίνεται έμφαση στην επάρκεια και εξασφάλιση άρτου στη χώρα και μάλιστα τα σχετικά προϊόντα είναι επιδοτούμενα και πολύ φθηνά ώστε να είναι διαθέσιμα και μάλιστα σε αφθονία και στα πιο αδύναμα οικονομικά στρώματα. Η Τυνησιακή Κυβέρνηση ασκεί έλεγχο στις εισαγωγές των περισσότερων δημητριακών μέσω του αρμόδιου Οργανισμού Office des Céréales <http://www.oc.agrinet.tn> που λειτουργεί ως μονοπώλιο και φροντίζει για τον επαρκή εφοδιασμό της αγοράς με διεθνείς διαγωνισμούς που καθορίζουν τους όρους ποιότητας και λοιπές προδιαγραφές. Η Τυνησία έχει ένα από τα μεγαλύτερα κατά κεφαλήν ποσοστά κατανάλωσης σιτηρών στη Β. Αφρική.
- Ιδιαίτερα σημαντική ανοδική τάση, ήτοι 78,13%, κατέγραψαν τα ακατέργαστα καπνά τα οποία σημειωτέον, προμηθεύεται ο εδώ εθνικός οργανισμός καπνών κατόπιν διεθνών διαγωνισμών. Η χώρα μας, μέσω των μεγάλων εταιρειών εμπορίας καπνού, αποτελεί βασικό προμηθευτή του τυνησιακού οργανισμού επί σειρά ετών.
- Οι εξαγωγές εντομοκτόνων και φυτοφαρμάκων συνεχίζουν μια ανοδική πορεία κατά τα τελευταία χρόνια και έφθασαν το ποσοστό αύξησης 52,67%. Η εξαγωγική δυναμική του εν λόγω προϊόντος εκκίνησε προ τριετίας με το ενδιαφέρον που είχε εκφράσει στο Γραφείο μας μεγάλος οίκος γεωργικών προμηθειών τον οποίο εφοδιάσαμε με σχετικούς καταλόγους και ενημέρωση για την ελληνική αγορά και εν συνεχεία παρείχαμε και σε άλλες εταιρείες του τομέα.
- Άλλο σημαντικό εξαγωγίμο προϊόν μας, το βαμβάκι, διατήρησε μια σταθερή παρουσία στις εξαγωγές μας προς Τυνησία.
- Η εξαγωγή μαρμάρου, επίσης βασικού εξαγωγίμου προϊόντος, σημείωσε αξιοσημείωτη αύξηση κατά 76%.
- Ανοδική τάση (45,22%) παρουσίασαν τα φάρμακα. Σημειώνεται ότι οι ελληνικές εξαγωγές φαρμάκων λαμβάνουν χώρα μέσω διεθνών διαγωνισμών που προκηρύσσει ο τυνησιακός κρατικός οργανισμός Pharmacie Centrale de Tunisie (<http://www.phct.com.tn>) που εισάγει κατ' αποκλειστικότητα φάρμακα για τον τομέα της δημόσιας υγείας. Σταδιακά η παρουσία του ελληνικού φαρμάκου εδραιώνεται καθώς οι ελληνικές εταιρείες προχωρούν και σε συνεργασίες με εγχώριες για εδώ αντιπροσώπευσή τους.

- Τα προϊόντα αλουμινίου σημείωσαν επίσης εξαγωγική άνοδο. Αν και κυμάνθηκαν σε σχετικά χαμηλά ποσά, υπάρχουν πολύ ευοίωνες προοπτικές για τα εν λόγω προϊόντα τόσο λόγω σταθερής οικοδομικής δραστηριότητας όσο και αυξανόμενου ενδιαφέροντος ελληνικών εταιρειών για την τунησιακή αγορά κυρίως με συμμετοχή σε κατασκευή μεγάλων τουριστικών μονάδων.
- Η παρατηρούμενη αδύναμη παρουσία τροφίμων εξηγείται από την εγχώρια παραγωγή ομοειδών προϊόντων τα οποία είναι και ανταγωνιστικά των ελληνικών στις διεθνείς αγορές (πχ ελαιόλαδο), και από τις δυσκολίες πρόσβασης στην τунησιακή αγορά καθώς τα τρόφιμα και τα γεωργικά προϊόντα έχουν εξαιρεθεί από την Συμφωνία Σύνδεσης (Association Agreement) με την Ε.Ε. Υπάρχουν σε εξέλιξη διαπραγματεύσεις μεταξύ Τунησίας και Ε.Ε., για την επέκταση των μέτρων μείωσης των δασμών και στα προϊόντα αυτά στο πλαίσιο σύναψης σφαιρικής και σε βάθος συμφωνίας ελευθέρων συναλλαγών (Accord de libre échange complet et approfondi – ALECA). Άλλοι λόγοι είναι η δυσκολία πρόσβασης σε δίκτυα διανομής και η ακριβότερη τιμή.
- Σημειώνουμε πάντως ότι τα πετρελαιοειδή καταλαμβάνουν πολύ μεγάλο ποσοστό των εξαγωγών μας και για το 2020 αν και παρουσιάζει μείωση η συνολική αξία των προϊόντων αυτών. Θα πρέπει επομένως να επιδιωχθεί η μεγαλύτερη διαφοροποίηση των εξαγόμενων στην Τунησία προϊόντων μας καθώς οι εξαγωγές πετρελαιοειδών έχουν μεγάλη μεταβλητότητα καθώς επηρεάζονται εύκολα από τις διεθνείς εξελίξεις της παγκόσμιας αγοράς και τις διακυμάνσεις της τιμής.
- Επίσης, οι ελληνικές εξαγωγές έχουν να αντιμετωπίσουν δύο βασικές δυσκολίες: Την υποτίμηση του τунησιακού νομίσματος έναντι του ευρώ κατά τα τελευταία έτη που έχει καταστήσει ακριβότερα τα προϊόντα μας και την κατά καιρούς λήψη μέτρων από τунησιακής πλευράς για περιορισμό του εμπορικού ελλείμματος.

Αντίστοιχα, τα βασικά τунησιακά προϊόντα που προϊόντα που εισήχθησαν στη χώρα μας για το 2020 είναι τα εξής:

ΚΩΔ. CN4	ΠΡΟΪΟΝΤΑ	2020 (ευρώ)	2019 (ευρώ)	ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2020 - 2019	% ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ 2020
2523'	Τσιμέντα υδραυλικά	3.494.413	3.588.108	-2,61%	13,91%
8903'	Θαλαμηγοί (γιωτ) και άλλα σκάφη αναψυχής ή αθλητισμού, κανώ	3.095.548	2.672.749	15,82%	12,32%
2501'	Αλάτι, στο οποίο περιλαμβάνεται το	2.538.472	2.470.494	2,75%	10,11%
4803'	Χαρτί καθαριότητας (υγείας), χαρτί που χρησιμοποιείται για πετσέτες	2.133.033	1.687.720	26,39%	8,49%
2826'	Φθοριούχα. Φθοριοπιρρτικά, και άλλα άλατα του φθορίου	1.988.053	1.903.156	4,46%	7,91%
7602'	Απορρίμματα και θραύσματα, από αργίλιο	1.811.861	2.008.571	-9,79%	7,21%
8712'	Δίτροχα ποδήλατα και άλλα ποδήλατα χωρίς κινητήρα	1.796.877	1.568.006	14,60%	7,15%

0804'	Χουρμάδες, σύκα, ανανάδες, αχλάδια	1.470.858	1.420.248	3,56%	5,86%
2711'	Αέρια πετρελαίου και άλλοι αέριοι υδρογονάνθρακες	1.391.016	1.862.384	-25,31%	5,54%
2306'	Πίτες και άλλα στερεά υπολείμματα, από την εξαγωγή φυτικών λιπών ή λαδιών	965.350	1.006.563	-4,09%	3,84%
0511'	Προϊόντα ζωικής προέλευσης Ζώα μη ζωντανά όλων των ειδών, ακατάλληλα για τη διατροφή του ανθρώπου	807.454	275.394	193,20%	3,21%
7801'	Μόλυβδος σε ακατέργαστη μορφή	669.873	-	-	2,67%
7404'	Απορρίμματα και θραύσματα από χαλκό	511.637	-	-	2,04%
9018'	Όργανα και συσκευές για ιατρική, χειρουργική, οδοντιατρική χρήση κ.α.	389.114	560.947	-30,63%	1,55%
4419'	Είδη από ξύλο για το τραπέζι ή την κουζίνα	294.064	499.419	-41,12%	1,17%
4420'	Ξυλεία με ενσωματωμένες ψηφίδες και ξυλεία με κολλημένα διακοσμητικά στοιχεία.	238.516	540.316	-55,86%	0,95%
0307'	Μαλάκια, κατάλληλα για τη διατροφή του ανθρώπου	142.901	355.014	-59,75%	0,57%
8421'	Μηχανές και συσκευές φυγόκεντρες, ό. συμπ. οι μηχανές στινίματος	121.343	138.188	-12,19%	0,48%
4421'	Τεχνουργήματα από ξύλο, π.δ.κ.α.	106.899	53.265	100,69%	0,43%
6910'	Νεροχύτες, νιπτήρες, μπανιέρες κ.α.	104.217	101.249	2,93%	0,41%
ΛΟΙΠΑ		1.047.282			
ΣΥΝΟΛΟ		25.118.781	26.411.906	-5%	

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Σταθερά πρώτη στις εισαγωγές μας από Τυνησία είναι η κατηγορία «τσιμέντα υδραυλικά», ακολουθεί η κατηγορία «Θαλαμηγοί και άλλα σκάφη αναψυχής ή αθλητισμού, κανώ κλπ» με ετήσια άνοδο 15,82%. Επίσης σταθερό εισαγόμενο προϊόν είναι η κατηγορία «ποδήλατα» η οποία σημείωσε επίσης ανοδική πορεία με ποσοστό αύξησης 14,6%. Αύξηση επίσης παρουσίασαν και οι εισαγωγές χαρτιού καθαριότητας (26,4%), φθοριούχων και αλάτων φθορίου (4,46%) και χουρμάδων (3,56%).

Συμπερασματικά εξακολουθούμε να θεωρούμε ότι παρά το μικρό της μέγεθος, την υποτίμηση του τυνησιακού νομίσματος και τα μέτρα εξισορρόπησης του εμπορικού της ελλείμματος που λαμβάνονται κατά καιρούς και τα οποία έχουν αρνητικό αντίκτυπο στις ελληνικές εξαγωγές, η Τυνησιακή αγορά παρουσιάζει μακροπρόθεσμα θετικές προοπτικές ως προορισμός των ελληνικών εξαγωγών τόσο μέσω της ενίσχυσης των δυναμικών κλάδων όπως δομικά υλικά και φάρμακα αλλά και με την περαιτέρω διαφοροποίηση των ελληνικών εξαγωγικών προϊόντων.

Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να εντατικοποιηθούν οι επαφές και η διερεύνηση της τυνησιακής αγοράς μέσω διοργάνωσης επιχειρηματικών αποστολών, συμμετοχής σε εδώ

διεθνείς εκθέσεις καθώς και η συμμετοχή ελληνικών εταιρειών σε διαγωνισμούς προμηθειών ή ελληνικών κατασκευαστικών εταιρειών σε διεθνείς διαγωνισμούς δημοσίων έργων, όπως πχ στους τομείς της ενέργειας, της διαχείρισης αποβλήτων και λιμενικών έργων.

2. Προτάσεις για αύξηση εξαγωγών

Η χώρα είναι ίση σχεδόν σε πληθυσμό με την Ελλάδα και παράγει πολλά ομοειδή προϊόντα, κυρίως γεωργικά. Τα γεωργικά προϊόντα που εισάγονται στην Τυνησία εξαιρούνται από τη Συμφωνία Σύνδεσης Ε.Ε.-Τυνησίας και επιβαρύνονται με υψηλούς δασμούς. Ένα μεγάλο μέρος των εξαγωγών μας στηρίζεται σε πρώτες ύλες οι οποίες έχουν διακυμάνσεις σύμφωνα με τις ανάγκες της εγχώριας παραγωγής ή είναι εύκολο να βρεθούν σε άλλες χώρες με χαμηλότερες τιμές.

Για τη σταθεροποίηση των εξαγωγών μας η συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις, η διοργάνωση εμπορικών αποστολών, οι μεμονωμένες επισκέψεις επιχειρηματιών αποτελούν το πρώτο βήμα για την προσέγγισή της αγοράς.

Προϊόντα που θα μπορούσαν να έχουν καλές προοπτικές για τις ελληνικές εξαγωγές είναι: Δημητριακά, ιδιαίτερα σε περιόδους ξηρασίας (σίτος, κριθάρι, αραβόσιτος), φυτικά έλαια, βαμβάκι, ιατρικά μηχανήματα, φάρμακα και προϊόντα φαρμακείου, δομικά υλικά (αλουμίνιο, χάλυβας, μάρμαρο, πλαστικό, είδη θερμομόνωσης, ξυλεία), καπνός - τσιγάρα, τηλεπικοινωνιακό υλικό, συσκευές κλιματισμού-θέρμανσης (θερμοσίφωνες), αρδευτικά συστήματα, γεωργικός εξοπλισμός, (π.χ. θεριστικές μηχανές, τρακτέρ) είδη υγιεινής, βαμβάκι - υφάσματα, προϊόντα βιοτεχνολογίας.

Επισημαίνονται οι ευκαιρίες **συμμετοχής ελληνικών εταιριών σε έργα υποδομής**, κυρίως σε αυτά που χρηματοδοτούνται από την Ε.Ε., την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης. Η Ελλάδα δεν είναι μέλος της Αφρικανικής Τράπεζας Επενδύσεων, με αποτέλεσμα να αποκλείεται η συμμετοχή ελληνικών εταιριών στα χρηματοδοτούμενα από την Τράπεζα έργα. Αυτό θα μπορούσε να ξεπεραστεί με την **δημιουργία κοινών επιχειρήσεων (joint ventures)** ελληνικών κατασκευαστικών με μεγάλες τυνησιακές με σκοπό την κατάκτηση της αφρικανικής αγοράς.

Οι Τυνησιοί ενδιαφέρονται και για μεταφορά τεχνογνωσίας σε τομείς όπου Ελλάδα παρουσιάζει συγκριτικά πλεονεκτήματα π.χ. στη γεωργία, στον τουρισμό, στη διαχείριση λιμένων.

3. Επενδύσεις

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία του αρμόδιου Γραφείου Foreign Investment Promotion Agency «FIPA-Tunisia» <http://www.investintunisia.tn> οι ελληνικές επενδύσεις – εκτός του τομέα ενέργειας (για τον οποίο δεν μας διέθεσαν στοιχεία) ως τα τέλη του 2020 είχαν ως εξής: αριθμός επενδύσεων 10, επενδεδυμένο κεφάλαιο (ΑΞΕ) 22,72 εκ τυνησιακά δηνάρια (7,144 εκ. ευρώ περίπου), σε εταιρείες που το σύνολο των επενδεδυμένων κεφαλαίων φθάνει τα

64,345 εκ. tunησιακά δηνάρια (20,23 εκ. ευρώ περίπου) και προσφέρουν απασχόληση σε 627 άτομα.

Ευκαιρίες παρουσιάζονται στους τομείς των κατασκευών, των δομικών υλικών, της ναυτιλίας, των υδρογονανθράκων, της παραγωγής ενέργειας, των ΑΠΕ, της αεροπλοΐας, των μεταφορών, των τηλεπικοινωνιών και σε βιομηχανίες έντασης εργασίας με εξαγωγικό προσανατολισμό όπως η κλωστοϋφαντουργία και ορισμένες βιομηχανίες μηχανολογικού ή ηλεκτρονικού εξοπλισμού.

Επενδύσεις Τυνησίων στην Ελλάδα: Η Κεντρική Τράπεζα Τυνησίας θέτει περιορισμούς για τις επενδύσεις των tunησιακών επιχειρήσεων στο εξωτερικό (οι περιορισμοί αφορούν το μέγεθος των επιχειρήσεων και τη μεταφορά των κεφαλαίων). Αναφέρεται, ενδεικτικά, ότι η μεταφορά κεφαλαίων tunησιακών εταιριών για επενδύσεις στο εξωτερικό, με ορισμένες εξαιρέσεις, υπόκειται σε περιορισμούς που έχουν σχέση με τον κύκλο εργασιών κατά την προηγούμενη οικονομική χρήση καθώς και το σκοπό μεταφοράς των κεφαλαίων: χρηματοδότηση υποκαταστημάτων, θυγατρικών εταιριών ή συμμετοχή σε επιχειρήσεις του εξωτερικού.

4. Δράσεις Οικονομικής Διπλωματίας

Κατά το παρελθόν έτος, το σχέδιο δράσης του Γραφείου ΟΕΥ Πρεσβείας Τύνιδας προσαρμόστηκε στις πρωτόγνωρες και εξαιρετικές συνθήκες που διαμόρφωσε η πανδημία του Covid – 19.

Η Υπογραφή της Διμερούς Συμφωνίας για τις Θαλάσσιες Μεταφορές κατά την εδώ επίσκεψη ΥΠΕΞ κ. Ν. Δένδια είναι ιδιαίτερα σημαντική για την περαιτέρω ανάπτυξη των διμερών οικονομικών και εμπορικών σχέσεων. Η Συμφωνία είχε εισέλθει στο τελικό στάδιο διαμόρφωσης με την επίσκεψη κλιμακίου του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής στην Τύνιδα (2/10/2017) και στις διαπραγματεύσεις οι οποίες είχαν θετικό αποτέλεσμα υπήρξε συμμετοχή της Αρχής μας μέσω Γραφείου ΟΕΥ. Επίσης, η Αρχή μας συμμετείχε στην οριστικοποίηση του κειμένου προ της υπογραφής με ανταλλαγή ρηματικών διακοινώσεων με tunησιακές Αρχές.

Υπήρξε συμμετοχή προϊσταμένου Γραφείου ΟΕΥ και ενημέρωση ελληνικών εταιρειών του κλάδου στην **2ο Webinar “Doing Business with the Arab World”** που διοργάνωσε το Αραβοελληνικό Επιμελητήριο στις 17/6/2020. Έγινε παρουσίαση της tunησιακής οικονομίας και των διμερών οικονομικών και εμπορικών σχέσεων, των επενδυτικών και εξαγωγικών ευκαιριών και ακολούθησε προσωποποιημένη πληροφόρηση σε ενδιαφερόμενες εταιρείες. Αντίστοιχα υπήρξε συμμετοχή στις εργασίες του 9ου Αραβο-Ελληνικού Οικονομικού Φόρουμ, που πραγματοποιήθηκε στις 8 & 9 Δεκεμβρίου 2020, διαδικτυακά.

Η **συμμετοχή σε εκδηλώσεις και εκθέσεις στην Τυνησία** περιορίστηκε σε αυτές που έλαβαν χώρα κατά το πρώτο τρίμηνο του έτους. Το Γραφείο ΟΕΥ παρακολούθησε την τουριστική Έκθεση MIT Marché International du Tourisme (Φεβρουάριος 2020) και Health Expo Salon de la Santé Tunisie (3-5/3). Οι λοιπές μεγάλες Εκθέσεις που είχαν προγραμματιστεί δεν υλοποιήθηκαν. Υπήρξε όμως παρουσία και παρακολούθηση εκδηλώσεων οικονομικού

εμπορικού ενδιαφέροντος που διοργάνωσαν tunησιακοί φορείς όπως η Union tunisienne de l'industrie, du commerce et de l'artisanat – UTICA.

Το 2020 το Γραφείο Ο.Ε.Υ. Τύνιδας επεξεργάστηκε **70 αιτήματα ελληνικών επιχειρήσεων** που αφορούσαν σε πληροφόρηση για την tunησιακή αγορά, εύρεση συνεργατών επίλυση διαφορών, συνδρομή σε πρακτικές ανάγκες κατά την εδώ επίσκεψη επιχειρηματιών κ.α. Στην Tunησία δεν υπάρχουν ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων με υψηλό βαθμό αξιοπιστίας. Οι απαντήσεις στα αιτήματα των επιχειρηματιών προκύπτουν μετά από έρευνες αγοράς, έρευνα σε εξειδικευμένα περιοδικά, οδηγούς εκθέσεων, τηλεφωνική επικοινωνία κ.τ.λ.

Αντίστοιχα υπήρξε **συστηματική ενημέρωση Tunησίων επιχειρηματιών** που ενδιαφέρθηκαν για ελληνικά προϊόντα και υπηρεσίες, ενημέρωση tunησιακών φορέων για εκδηλώσεις Αραβοελληνικού Επιμελητηρίου, ψηφιακές Εκθέσεις στην Ελλάδα (Food market Show).

Το Γραφείο ΟΕΥ συνέταξε, απέστειλε σε φορείς στην Ελλάδα και ανήρτησε στον ιστότοπο AGORA την **ετήσια Έκθεση για την Tunησιακή Οικονομία** και για την εξέλιξη των διμερών εμπορικών και οικονομικών σχέσεων για το 2019. Επίσης, προέβη σε αναθεώρηση και **επικαιροποίηση του Οδηγού Επιχειρείν Tunησίας** για το 2020 σύμφωνα και με τις κατευθυντήριες γραμμές της αρμόδιας Β1 Δ/σης για κατάρτιση ενιαίας μορφής Οδηγών Επιχειρείν από τα Γραφεία ΟΕΥ.

Επίσης, εκπόνησε **δύο κλαδικές μελέτες** που απεστάλησαν σε αρμοδίους επαγγελματικούς φορείς και ενώσεις και δημοσιεύθηκαν στον κόμβο Agora του ΥΠΕΞ ήτοι για τον τομέα της κλωστοϋφαντουργίας και της βιομηχανίας ενδυμάτων στην Tunησία και την παραγωγή ελαιοκομικής περιόδου της Tunησίας 2020-2021.

Το Γραφείο μας πληροφόρησε τους αρμόδιους συλλογικούς φορείς και τα Επιμελητήρια της χώρας μας για τους **σημαντικούς δημόσιους διαγωνισμούς** που έλαβαν χώρα στην Tunησία κατά το 2019 με έμφαση στα δημόσια έργα, και την ενέργεια. Όλες οι σχετικές ενημερώσεις αναρτήθηκαν στην ηλεκτρονική πύλη “Agora”.

Τέλος, συνεχίστηκε η συνεργασία, η **συμμετοχή στις τακτικές συναντήσεις μέσω τηλεδιασκέψεων και κοινές δράσεις με συναδέλφους εμπορικούς Συμβούλους Κ-Μ της ΕΕ** και της εδώ Αντιπροσωπείας της ΕΕ για την αντιμετώπιση κοινών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι ευρωπαϊκές εταιρείες και οι επενδυτές. Ενδεικτικά αναφέρεται η δράση για άρση μη δασμολογικών εμποδίων που η tunησιακή πλευρά λαμβάνει κατά καιρούς ως μέτρα περιορισμού εισαγωγών και μείωσης εμπορικού ελλείμματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Κατάσταση Τυνησιακής Οικονομίας και Ανάγκη Συνεργασίας με το ΔΝΤ

Η τυνησιακή οικονομία, η οποία κατά τα τελευταία έτη ήδη αντιμετώπιζε μεγάλα διαρθρωτικά προβλήματα και καχεκτικούς ρυθμούς ανάπτυξης, με την πολιτική αστάθεια που ακολούθησε τις εκλογικές αναμετρήσεις του 2019 και την έλευση της πανδημίας του Covid 19, σήμερα έχει βρεθεί σε οριακό σημείο. Οι περισσότεροι οικονομικοί δείκτες έχουν αρνητική εξέλιξη και πορεία, με χαρακτηριστικότερη την εκτίναξη του εξωτερικού της χρέους που ανέρχεται σήμερα στο συμβολικό ποσό των 100 δις τυνησιακών δηναρίων (περίπου 30 εκ. ευρώ) το οποίο και αντιστοιχεί στο 100% του ΑΕΠ της χώρας. Όπως αναφέρθηκε, σύμφωνα με το Εθνικό Ινστιτούτο Στατιστικής (INS) της Τυνησίας, το ΑΕΠ το 2020 σημείωσε άνευ προηγουμένου συρρίκνωση κατά -8,8%, σε σύγκριση με το έτος 2019.

Σε αυτές τις συνθήκες, η καταφυγή εκ νέου στον δανεισμό από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο προβάλλει ως η μοναδική βιώσιμη επιλογή. Υπενθυμίζεται ότι το ΔΝΤ και η τυνησιακή κυβέρνηση συνήψαν το Μάιο του 2016 σε ένα χρηματοδοτικό εργαλείο, το IMF Extended Fund Facility (EFF) ύψους 2,9 δις δολ. ΗΠΑ και διάρκειας 48 μηνών με σκοπό την υποστήριξη του προγράμματος οικονομικών μεταρρυθμίσεων: μακροοικονομική σταθερότητα, μεταρρύθμιση δημόσιου τομέα, βελτίωση επιχειρηματικού κλίματος κ.α.

Οι συζητήσεις της τυνησιακής Κυβέρνησης με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο φαίνεται πως αποδίδουν καθώς το Μάιο του 2021 εκπρόσωπος αυτού δήλωσε ότι το Ταμείο είναι έτοιμο να βοηθήσει την Τυνησία, μέσω της κατάρτισης ενός προγράμματος ενίσχυσης της οικονομίας της χώρας. Ήδη βρίσκονται σε εξέλιξη συναντήσεις και διαπραγματεύσεις για την κατάρτιση μεταρρυθμιστικού προγράμματος που θα συνοδεύει το πακέτο οικονομικής ενίσχυσης της χώρας. Τα τεχνικά ζητήματα έχουν αρχίσει να εξειδικεύονται και παρόλο που δεν υπάρχει ακόμη σαφές χρονοδιάγραμμα, θεωρείται πιθανή η τελική διαμόρφωση του προγράμματος ίσως και εντός του Ιουνίου.

Μια από τις βασικές μεταρρυθμίσεις είναι η σταδιακή κατάργηση των επιδοτήσεων σε βασικά προϊόντα καθημερινής χρήσης που ισχύουν για δεκαετίες και προσφέρουν μεν ανακούφιση στα πιο αδύναμα κοινωνικά στρώματα, επιβαρύνουν δε υπέρμετρα τις κρατικές δαπάνες και προκαλούν στρεβλώσεις στη λειτουργία της αγοράς. Καθώς οι επιδοτήσεις αφορούν προϊόντα όπως ψωμί, ζάχαρη, πετρέλαιο θέρμανσης κ.α. εξ αυτών επωφελούνται και άτομα με οικονομική άνεση. Ο στόχος είναι να εξαλειφθούν αυτές οι επιδοτήσεις έως το 2024 και να αντικατασταθούν από άμεση στήριξη σε οικογένειες σε δύσκολη οικονομική κατάσταση.

Βασικός στόχος επίσης είναι η μείωση των δαπανών μισθοδοσίας στον προϋπολογισμό καθώς από την επανάσταση του 2011 κ.ε. έχει υπέρμετρα διογκωθεί ο δημόσιος τομέας λόγω πολυάριθμων προσλήψεων. Πρόσφατα δε οι προσλήψεις αυξήθηκαν λόγω αναγκών του τομέα υγείας για την καταπολέμηση του Covid 19. Η κυβέρνηση προσφέρει ένα πρόγραμμα εθελοντικής αποχώρησης, πρόωρη συνταξιοδότηση ή ακόμη και κίνητρα μερικής απασχόλησης. Στόχος είναι η συγκράτηση του κόστους μισθοδοσίας στο 15% του ΑΕΠ το 2022 έναντι 17,4% του ΑΕΠ το 2020, το οποίο, σημειωτέον, είναι από τα υψηλότερα διεθνώς.

Ένα τρίτο σημαντικό μέτρο είναι η αναδιάρθρωση των δημόσιων επιχειρήσεων, εκ των οποίων οι περισσότερες έχουν μεγάλο έλλειμμα, με στόχο την επιστροφή σε ισορροπημένους προϋπολογισμούς έως το 2024. Τα έξοδα αναδιάρθρωσης θα βαρύνουν ένα ειδικό ταμείο που θα χρηματοδοτείται από διάθεση των περιουσιακών στοιχείων των εταιρειών, ενώ μπορεί να υπάρξει και απεμπλοκή του κράτους από κάποιες λιγότερο σημαντικές εταιρείες και παραχώρησή τους σε ιδιώτες.

Μέσω της συνεργασίας αυτής, ευελπιστείται ότι θα αντιμετωπιστούν σε μεγάλο βαθμό οι επιπτώσεις της κρίσης και η χώρα θα προχωρήσει προς την οικονομική βιωσιμότητα χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς. Σημειώνεται ότι η Τυνησία πρέπει να αποπληρώσει περίπου 4,5 δις ευρώ κατά το τρέχον έτος και χρειάζεται επέκταση 5,7 δις ευρώ για να υλοποιηθεί ο τρέχων προϋπολογισμός. Η αναμενόμενη αύξηση του ΑΕΠ της Τυνησίας κατά 3,8% φέτος, δεν είναι αρκετή για την αντιστάθμιση της συρρίκνωσης κατά 8,8% του ΑΕΠ που καταγράφηκε το 2020. Σύμφωνα με τον Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Τυνησίας, κ. Marouane Abassi η προσφυγή για τέταρτη φορά στο ΔΝΤ είναι μονόδρομος για τη χώρα καθώς αν δεν υπάρξει συμφωνία δεν είναι δυνατόν να βρεθεί εξωτερική χρηματοδότηση αυτού του ύψους που επιβάλλουν οι τρέχουσες ανάγκες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ως συμπεράσματα με βάση την υγειονομική κρίση του Covid 19 και τον αντίκτυπό της στην τунησιακή οικονομία καθώς και με την σχετική πολιτική αστάθεια κατά τα τελευταία χρόνια θα αναφέραμε τα εξής: Παρά το μικρό της μέγεθος και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η οικονομία, θεωρούμε ότι η Τунησιακή αγορά αξίζει να βρεθεί στο στόχαστρο των Ελλήνων εξαγωγέων τα επόμενα χρόνια. Και τούτο διότι παρουσιάζει θετικές προοπτικές ως προορισμός των ελληνικών εξαγωγών τόσο μέσω της ενίσχυσης των δυναμικών κλάδων όπως δομικά υλικά και φάρμακα αλλά και με την περαιτέρω διαφοροποίηση των ελληνικών εξαγωγίμων προϊόντων.

Η τυχόν βελτίωση των οικονομικών δεικτών και η επιτάχυνση της ανάπτυξης μελλοντικά θα συμβάλλουν σε αυτή την προοπτική. Επαναλαμβάνουμε τις προβλέψεις όλων των έγκυρων διεθνών οικονομικών οργανισμών για ταχεία και εντυπωσιακή ανάκαμψη της τунησιακής οικονομίας, μάλιστα η Παγκόσμια Τράπεζα την τοποθετεί στους πρωταθλητές της αφρικανικής ηπείρου.

Πρέπει πάντως επί του παρόντος να αναφερθεί ότι διαγράφονται δύο βασικές δυσκολίες: α) η χαμηλή ισοτιμία του τунησιακού δηναρίου έναντι του ευρώ που καθιστά τα εισαγόμενα προϊόντα ιδιαίτερος ακριβά και οι Τунήσιοι εισαγωγείς ασκούν πιέσεις για χαμηλότερες τιμές από τους ξένους προμηθευτές. β) η κυβερνητική προσπάθεια μείωσης του εμπορικού ελλείμματος και η συνολική πολιτική αποθάρρυνσης των «μη ζωτικής σημασίας» εισαγωγών. Μένει να διαπιστωθεί κατά πόσο τα δύο αυτά εμπόδια θα έχουν κάποιο μακροχρόνιο αντίκτυπο ή οι εξελίξεις στην τунησιακή και παγκόσμια οικονομία θα τα ανατρέψουν.

Προς την περαιτέρω αύξηση της ελληνικής παρουσίας στην Τунησιακή αγορά θα μπορούσαν να αναφερθούν η συμπερίληψη της Τунησίας στα προγράμματα εμπορικών αποστολών των ελληνικών φορέων εξωστρέφειας, η συμμετοχή των ελληνικών εταιρειών σε εκθέσεις στην Τунησία και σε διεθνείς διαγωνισμούς κρατικών τунησιακών οργανισμών και η διερεύνηση δυνατοτήτων συνεργασίας με εγχώριες εταιρείες με σκοπό την υλοποίηση κοινών δράσεων σε γειτονικές και λοιπές αφρικανικές χώρες. Το τελευταίο ισχύει για τις ελληνικές κατασκευαστικές εταιρείες.

Γενικότερα λόγω των ιδιομορφιών της αγοράς και της ιδιαίτερης επιχειρηματικής κουλτούρας θα πρέπει να τονιστεί για μια ακόμη φορά ότι απαιτείται υπομονή και επιμονή, μακροχρόνια προοπτική και προσοχή και κάθε δυνατή διασφάλιση των συναλλαγών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄ ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΕΣ

1. Ελληνικές Αρχές

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΥΝΙΔΑΣ

6, Rue Saint Fulgence - Notre Dame 1082 Tunis, Tunisie

Τηλέφωνα: (00216 71)288411, 288890, 288608, Email: gremb.tun@mfa.gr

<https://www.mfa.gr/missionsabroad/en/tunisia-en>

Γραφείο Οικονομικών Εμπορικών Υποθέσεων

Τηλέφωνα (00216 71)0021671846632, 0021671288411, E-mail: grtradetun@mfa.gr

2. Τυνησιακές Αρχές

Πλήρης Κατάλογος των Τυνησιακών Υπουργείων και Διευθύνσεων αυτών από την κεντρική ιστοσελίδα της Κυβέρνησης <http://fr.tunisie.gov.tn/>
<http://fr.tunisie.gov.tn/9-annuaire-des-ministaires.htm>

3. Εμπορικά & Βιομηχανικά Επιμελητήρια

CCIT : Chambre de Commerce et d'Industrie de Tunis

31, Av de Paris - 1000 – Tunisie, Tel: (+216) 71 247 322

Fax: (+216) 71 339 422 / 354 744/ 247 288 (Promotion)

E-mail: ccitunis@planet.tn, promotion.internationale@ccitunis.org.tn,

nadia.information@ccitunis.org.tn, www.ccitunis.org.tn

CCIS : Chambre de Commerce et d'Industrie de Sfax

10 Rue Moulezem Hamadi Tej / 3018 Sfax

Tél.:74 296 120, Fax:74 296 121, E-mail: ccis@ccis.org.tn, www.ccis.org.tn

CCI : Chambre de Commerce et d'Industrie du Centre

Rue Chedly Khaznadar - 4000 Sousse

Tél.:73 225 182 / 73 225 044, Fax:73 224 227

E-mail: ccic.dcoop@planet.tn, ccis.sousse@planet.tn, www.ccicentre.org.tn

CCI Cap Bon : Chambre de Commerce et d'Industrie du Cap-Bon

10, Avenue Mongi Slim - BP 113- 8000 Nabeul

Tél.:72 287 260 / 72 224 451, Fax:72.287 417

E-mail: cci.capbon@planet.tn, www.ccicapbon.org.tn

CCINE : Chambre de Commerce et d'Industrie du Nord-Est

Angle Rues 1ère mai –Mohamed Ali –Tour Bureaux, Bizerte Centre 7000 Bizerte

Tél.:72 443 011/ 72 431 044, Fax :72432445

E-mail: ccine.biz@gnet.tn, <http://www.ccibizerte.org.tn/>

CCINO : Chambre de Commerce et d'Industrie du Nord-Ouest

Rue Hédi Chaker - 9000 Béjà, Tél.:78 456 261/ 78 458 458

Fax:78 455 789 E-mail: ccino.beja@hexabyte.tn, www.ccino.org.tn

CCISE : Chambre de Commerce et d'Industrie du sud-est
202 Avenue Farhat Hached - 6000 Gabès, Tél.:75 274 900, Fax:75 274 688, 275 850
E-mail: ccise.abdallahhounaida@gnet.tn, ccise@gnet.tn, www.ccise.org.tn

CCISO : Chambre de Commerce et d'Industrie du Sud Ouest
Rue des Nil - BP 46 - 2100 Gafsa
Tél.:76 226 650, Fax:76 224 150,
E-mail: cciso.g@planet.tn, contact@cciso.org, www.cciso.org

4. Τράπεζες

AMEN BANK

Site Web : www.amenbank.com.tn

ARAB TUNISIAN BANK

Site Web : atb.com.tn

NORTH AFRICA INTERNATIONAL BANK - NAIB BANK

Site Web : www.naibank.com

BANQUE TUNISO-LIBYENNE

Site Web : www.btl.com.tn

ASSOCIATION PROFESSIONNELLE TUNISIENNE DES

BANQUES & DES ETABLISSEMENTS FINANCIERS

Site Web : www.apbt.tn

ATTIJARI BANK

Site Web : www.attijaribank.com.tn

BANQUE CENTRALE DE TUNISIE, BCT

Site Web : www.bct.gov.tn

**BANQUE DE FINANCEMENT DES PETITES ET
MOYENNES ENTREPRISES, BFPME**

Site Web : www.bfpme.com.tn

BANQUE DE L' HABITAT, BH

Site Web : www.bh.com.tn

BANQUE DE TUNISIE, BT

Site Web : www.bt.com.tn

BANQUE FRANCO-TUNISIENNE, BFT

Site Web : www.zawya.com

BANQUE INTERNATIONALE ARABE DE TUNISIE, BIAT

Site Web : www.biat.com.tn

BANQUE NATIONALE AGRICOLE, BNA

Site Web : www.bna.com.tn

BANQUE TUNISIENNE DE SOLIDARITE, BTS

Site Web : www.tunisieprojet.com

BANQUE ZITOUNA

Site Web : www.banquezitouna.com

STE TUNISIENNE DE BANQUE , STB

Site Web : www.stb.com.tn

**UNION BANCAIRE POUR LE COMMERCE ET
L' INDUSTRIE , UBCI**

Site Web : www.ubcinet.net

UNION INTERNATIONALE DES BANQUES, UIB

Site Web : www.uib.com.tn

5. Διοργανωτές Εκθέσεων

Εταιρία Διεθνών Εκθέσεων Τύνιδας (Société des Foires Internationales de Tunis)

<http://www.fkram.com.tn/>

Εταιρία MAP (Marketing Advertising and Publishing) <http://www.mit-med.com.tn>

Le centre Tunisien des Foires , Expositions et Congrès “ CTFexpo” <http://www.ctfexpo.com/>

The International Fairs & Exhibitions Tunisia “I.F.E Tunisia”

<https://www.ifetunisia.com/en/home/>

Διεθνής Έκθεση Sfax <http://www.foiredesfax.com/>

Διεθνής Έκθεση Sousse <https://fr-fr.facebook.com/foire.int.sousse/>

Επίσης διοργανωτές εκθέσεων Εκθέσεων είναι και τα Επιμελητήρια καθώς και η Ένωση Tunisian Confederation of Industry, Trade and Handicrafts (Union tunisienne de l'industrie, du commerce et de l'artisanat – UTICA). <http://www.utica.org.tn/Fr/#?>

6. Ξενοδοχεία

Tunis

Hotel Golden Tulip Carthage

<http://www.goldentulipcarthagetunis.com/>

Laico Tunis

<http://laicotunis.infotike.com/>

The Residence Tunis

<http://cenizaro.com/theresidence/tunis/contact>

LE PALACE Tunis

<http://lepalace-gammarth.com/index.php/contact-page/>

Mövenpick Hotel Gammarth Tunis

<http://www.movenpick.com/en/africa/tunisia/la-marsa/hotel-tunis-gammarth/overview/>

Mövenpick Hotel Lake Tunis

<https://www.movenpick.com/en/africa/tunisia/tunis/hotel-du-lac-tunis/overview/>

Villa Didon Carthage

<http://www.villadidoncarthage.com>, Te l 00216, 71733433, Fax 71733488

EL MOURADI Hotels

<http://www.elmouradi.com/info/contact.aspx?user=869&curr=1&ilng=2>

Four Seasons Hotel Tunis

<https://www.fourseasons.com/tunis/>

Carthage Thalasso resort

<http://carthagethalassoresort.com/>

Regency Tunis

<http://regencytunis.com/>

Ramada Plaza

www.ramada.com

Golden Tulip El Mechtel

<https://el-mechtel.goldentulip.com/en-us/>

Dar El Marsa

<http://www.darelmarsa.com/>

El Mouradi Hotel Africa

<http://mouradihoteltunis.com-tunisia.com/en/>

Le Consul

www.residenceleconsul.com

Bizerte

Bizerta Resort

<http://www.bizertaresort.com/contact.html>

Tabarka

Dar Ismail resort

<http://www.darismailhotels.com/info/contact.aspx?user=716&curr=3&ilng=2>

HOTEL LA CIGALE

<http://www.lacigaletabarka.com/contact/>

Hammamet

Resort Golden Tulip Taj Sultan

<https://taj-sultan.goldentulip.com/en-us>

Hasdrubal Thalassa & Spa Hotels (Hammamet, Djerba etc)

<http://www.hasdrubal-thalassa.com/>

La Badira

<https://www.labadira.com/en>

MEDINA Solaria Hotel

<http://www.medina.com.tn/en/hotel/hotel-solaria-thalasso/contact-97.html>

Le Royal Hotels & Resorts – Hammamet

<http://www.leroyal-hammamet.com/thecomplex.asp>

Djerba

Rym Seabel Hotel

<http://www.seabelhotels.com/fr/seabel-hotels/contact-us/>

Radisson Blu Palace Resort & Thalasso, Djerba

<https://www.radissonblu.com/en/resort-djerba/contact>

Mahdia

RIU EL MANSOUR MAHDIA

<http://www.elmansour-hotel.com/contact.php>

Mahdia Palace

<http://mahdiapalace.com/EN/index.html>

Sousse

Sousse Palace Hôtel & Spa

<http://www.hotelsoussepalace.com/en/>

Marhaba Hotels

<http://www.marhabahotels.tn/contact.php>

Monastir

Groupe Thalassa Hotels

<http://www.thalassa-hotels.com/>

Skanes Sérail

<http://www.skanses-serail.com/contact.php>

7. Διπλωματικές Αποστολές

Όλες οι ξένες Διπλωματικές Αποστολές στην Τύνιδα εμπεριέχονται στον ακόλουθο σύνδεσμο του τунησιακού ΥΠΕΞ

<https://www.diplomatie.gov.tn/nc/e-services/liste-diplomatique/missions-diplomatiques-accreditees-a-tunis/>

8. Πληροφόρηση για Τυνησιακή Αγορά

EuroMed Trade Helpdesk

Ιδρύθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το International Trade Center. Μέσω δωρεάν εγγραφής παρέχονται βασικές πληροφορίες για την αγορά, τους δασμούς και τις διαδικασίες εισαγωγής και εξαγωγής. euromed.macmap.org

Market Access Database (MADB)

Δασμολόγιο και διαδικασίες εισαγωγής προϊόντων όχι μόνο στην Τυνησία αλλά γενικότερα σε τρίτες χώρες <http://madb.europa.eu/madb/indexPubli.htm>

Ε.Ε και Τυνησία

<http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/tunisia/>

EuroMed Trade Helpdesk euromed.macmap.org

Delegation of the European Union to Tunisia

https://eeas.europa.eu/delegations/tunisia_en

Νέας διαδικτυακή πύλη της Ε.Ε.: Access2Markets <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/>

Βάσεις Δεδομένων για Αναζήτηση Τυνησιακών Εταιρειών

Κατάλογος τυνησιακού Υπουργείου Βιομηχανίας με τυνησιακές βιομηχανίες ανά κλάδο

<http://www.tunisieindustrie.nat.tn/fr/dbi.asp?idsect=08&sde=&gvt=&dlg=&pys=&exp=&EP=&c1=&c2=&e1=&e2=>

Κατάλογος Εταιρειών

<http://www.tunisieindex.com/entreprises/>

Κατάλογος Εταιρειών

<http://www.made-in-tunisia.net/>

Βασικός έλεγχος νομικής βάσης τυνησιακών εταιρειών http://www.registre-commerce.tn/search/RCCSearch.do?action=getPage&rg_type=PM&search_mode=NORMAL

Επίσης, η ιδιωτική εταιρεία SORENCO S.A. αναλαμβάνει (με πληρωμή) τη διερεύνηση κατάστασης για τυνησιακές εταιρείες nedra.nasri@sorengo.com.tn, <http://www.sorengo.com.tn/>

Κατάλογος Εταιρειών

<https://app.dnbhoovers.com/> (με πληρωμή)

Οργανισμοί Υποδοχής Επενδυτών

Foreign Investment Promotion Agency (FIPA) www.investintunisia.tn (Πληροφόρηση, καθοδήγηση επενδυτών)

The Tunisian Investment Authority (για σχέδια εθνικής σημασίας) <https://www.tia.gov.tn/en>

Agency for Promotion of Industry and Innovation (APII) <http://www.tunisieindustrie.nat.tn>

One stop shop για επενδύσεις στη βιομηχανία

Εθνικός Οργανισμός Τουρισμού <http://www.tourisme.gov.tn/pour-investir/prestations-administratives.html> για τουριστικές επενδύσεις

Agricultural Investment and Promotion Agency (APIA) <http://www.apia.com.tn/> για επενδύσεις στη γεωργία

Ειδικά κίνητρα για ζώνες περιφερειακής ανάπτυξης (ZDR) <http://www.parc-activites.tn/index.html>

Άλλοι Σημαντικοί Φορείς

Centre de Promotion des Exportations de la Tunisie, <http://www.cepex.nat.tn/content/accueil>

Tunisian Union of Industry, Trade and Handicrafts UTICA <http://www.utica.org.tn/Fr/>

Tunisian General Labour Union <http://www.ugtt.org.tn/>

ΤΥΝΗΣΙΑΚΑ ΤΕΛΩΝΕΙΑ www.douane.gov.tn

Δασμολόγιο: <https://www.douane.gov.tn/consultation-tarif-2/>

ΔΙΕΘΝΕΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ <https://www.imf.org/en/Countries/TUN>

<https://www.imf.org/en/Countries/ResRep/TUN> , IMF DataMapper

Εμπορικό Μητρώο Τυνησίας [RNE Public \(registre-entreprises.tn\)](http://RNE.Public(registre-entreprises.tn))

ΠΥΛΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ www.legislation.tn/fr,
<https://www.jurisitetunisie.com/textes/index.html>

INNORPI <http://www.innorpi.tn>

Tunisian Accreditation Council (TUNAC) <http://www.tunac.tn/>

PWC <http://taxsummaries.pwc.com/ID/Tunisia-Corporate-Taxes-on-corporate-income>

Χρήσιμες Ιστοσελίδες Διαγωνισμών

Ιστοσελίδα δημοσίευσης των προκηρύξεων για έργα στην Τυνησία με αναζήτηση ανά φορέα είναι η www.marchespublics.gov.tn Επίσης η ιστοσελίδα <https://www.tuneps.tn/index.do> επιπλέον οι εξής: www.made-in-tunisia.net (Appels d'offres), www.tunisieappelsdoffres.com (με συνδρομή)

Διαγωνισμοί για την αύξηση της παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας από ανεξάρτητους παραγωγούς στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Ενέργειας <http://www.energymines.gov.tn/web/> Έργα υποδομής χρηματοδοτούμενα από φορείς διμερούς αναπτυξιακής συνεργασίας όπως η GIZ, η Γερμανική Υπηρεσία Διεθνούς Συνεργασίας, και η Τράπεζα KFW, ο ιαπωνικός οργανισμός JICA <https://www.jica.go.jp/tunisia/french/activities/activity01.html>, Agence Francais de Developpement – AFD, <https://www.afd.fr/fr/page-region-pays/tunisie>

Όλες οι προκηρύξεις με χρηματοδότηση από την KFW δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα https://www.gtai.de/gtai-en/meta/search/66080!search;eNptj8EKAjEMRP8I5xVURGQ_wB_wKB6y3aiVbromLaKy_24r6EFzzLwJM_OEIzPKCu0TuqyeSXWQGlgFpUAuUQ_t_jA1ILkT7wzgYuYk9x8Cq81yDZVrk_aKo8RnwZqg6kvMYDEIuchzsEIlTHKyQo2dkR2Kg8YxK5qJhRL5vy7Aek49stTxZOVp7i71_iM1D0-0848SuZg3cIWWcwjll0qxcg7ooBA2UyHcp4v7jEOQTfe0Jq78e0_QCLiebTg

Επίσης χρηματοδοτήσεις έργων γίνονται και από την Παγκόσμια Τράπεζα, <https://financesapp.worldbank.org/en/countries/Tunisia/> και την Αφρικανική Τράπεζα Αναπτύξεως <http://www.afdb.org>.

